

ONDERZOEKSRAPPORT

SAFE-sport Voor een veilig sportklimaat in Vlaanderen – Omstandersgedrag bij de sportersentourage

Over dit rapport

Copyright © 2024 SAFE-sport

Projectinformatie: Het onderzoek kadert in het project 'SAFE-sport: voor een veilig sportklimaat in Vlaanderen' dat uitgevoerd werd door het Safe Sport consortium met onderzoekers uit de Universiteit Gent en de Thomas More hogeschool, in opdracht van Sport Vlaanderen. Een korte samenvatting van dit rapport is beschikbaar in de bijhorende factsheet.

Auteurs: Dr. Karolien Adriaens (Karolien.Adriaens@thomasmore.be) en Dr. Tine Vertommen (Tine.Vertommen@thomasmore.be), onderzoekers van het Expertisecentrum Zorg en Welzijn, Onderzoeksgroep Mens en Welzijn aan de Thomas More hogeschool.

Met medewerking van:

- Professor Leen Haerens, Dr. Felien Laureys en Dr. Sofie Morbée, Universiteit Gent
- Helena Verhelle, Thomas More hogeschool

Met dank aan:

- De stuurgroep van dit project bij Sport Vlaanderen: Eline Berings, Brecht De Vos, Jord Vandenhoutd, Marjolein van Poppel en collega's van de afdelingen KICS, Topsport en de Vlaamse Trainersschool.
- Onze adviesgroep met vertegenwoordigers van Vereniging voor Sport- en Keuringsartsen, Sportpsychologie Vlaanderen (voormalig de Vlaamse Vereniging voor Sportpsychologen), Vlaamse Beroepsvereniging van Diëtisten, de verschillende kinesisten verenigingen, de Vlaamse topsportscholen, Gezond sporten, Centrum Ethiek in de Sport, en BOIC voor hun advies en input bij het opstellen van de vragenlijst.
- Alle professionals die tijd maakten om mee te werken aan dit onderzoek.

Auteursrechten:

Onderzoeksrapport SAFE-sport voor een veilig sportklimaat in Vlaanderen

© 2024 door Adriaens, K., & Vertommen, T. is onder licentie CC BY-NC-SA 4.0

Deze licentie vereist dat hergebruikers de auteur vermelden. Het staat hergebruikers toe om het materiaal te verspreiden, remixen, aan te passen en voort te bouwen op het materiaal in elk medium of formaat, alleen voor niet-commerciële doeleinden. Als anderen het materiaal wijzigen of aanpassen, moeten zij het gewijzigde materiaal onder dezelfde voorwaarden licenseren.

Inhoud

1. ACHTERGROND	5
1.1. Grensoverschrijdend gedrag	5
1.2. Omstandersgedrag en rol van de gezondheidsprofessional	5
2. ONDERZOEKSMETHODE	8
2.1. Deelnemers	8
2.2. Meetinstrument	8
2.3. Procedure	10
2.4. Analyses	10
3. RESULTATEN	11
3.1. Deelnemers	11
3.2. Kennis grensoverschrijdend gedrag en Aanspreekpunt Integriteit	13
3.3. Kennis over vormen, risicofactoren en signalen van grensoverschrijdend gedrag	14
3.4. Aanvaardbaarheid grensoverschrijdend gedrag	15
3.5. Veranderingsbereidheid	19
3.6. Waakzaamheid voor signalen	19
3.7. Melden	19
3.8. Handelingsprotocol, advies- en meldkanalen	20
3.9. Rapportagedrempels	22
4. CONCLUSIE	23
4.1. Aanbevelingen	24
5. REFERENTIES	26
6. BIJLAGEN	27
6.1. Vragenlijst	27
6.2. Figuren Veranderingsbereidheid	28
6.3. Figuren Waakzaamheid voor signalen	30
6.4. Figuren Melden	32

Lijst met tabellen

Tabel 1 Overzicht verschillende onderdelen online bevraging omtrent de kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals _____	9
Tabel 2 Sociodemografische kenmerken van de Vlaamse gezondheidsprofessionals in deze studie _____	12
Tabel 3 Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag die werden opgesomd door de gezondheidsprofessionals _____	18

Lijst met figuren

Figuur 1 De 5 stappen in het beslissingsproces om positief omstandersgedrag te stellen volgens het model van Latané en Darley [12] _____	6
Figuur 2 Beroepsgroep (functie) van de deelnemers _____	11
Figuur 3a en b Kennis van de Vlaamse gezondheidsprofessionals omtrent het thema grensoverschrijdend gedrag (links) en de Aanspreekpunten Integriteit (rechts) _____	13
Figuur 4 Kennisvraag omtrent de vormen van grensoverschrijdend gedrag die NIET voorkomen in de sportcontext _____	14
Figuur 5 Kennisvragen omtrent mogelijke risicofactoren (a) en signalen (b) van grensoverschrijdend gedrag in de sportcontext _____	14
Figuur 6 Percepties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals over de aanvaardbaarheid van bepaalde gedragingen in de sportcontext (n = 72) _____	17
Figuur 7 Proportie van gezondheidsprofessionals die de afgelopen 12 maanden minstens 1 situatie van grensoverschrijdend gedrag heeft opgemerkt _____	18
Figuur 8 Belangrijkste meldpunten/ instanties om advies in te winnen en om vermoedens te melden volgens de Vlaamse gezondheidsprofessionals _____	20
Figuur 9 Verplichting voor professionals om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden bij een meldkanaal _____	21
Figuur 10 Herkenbaarheid rapportagedrempels van de Vlaamse gezondheidsprofessionals wanneer die geconfronteerd wordt met een vermoeden, beschuldiging of bekendmaking van duidelijk aantoonbaar grensoverschrijdend gedrag _____	22

1. Achtergrond

1.1. Grensoverschrijdend gedrag

In 2022 waren er in Vlaanderen ongeveer 800.000 kinderen en jongeren (-19 jaar) actief in een Vlaamse sportclub [1]. Sportparticipatie heeft veel positieve effecten op de ontwikkeling van jonge kinderen en jongeren, zowel op fysiek als psycho-socio-emotionaal vlak [2]. Een belangrijke voorwaarde voor deze positieve effecten, is dat jonge sporters hun sport kunnen uitoefenen in een veilig klimaat. Het Internationaal Olympisch Comité (IOC) omschrijft een **veilig sportklimaat** als een omgeving die “*respectvol, gelijkwaardig en vrij is van elke vorm van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van sporters*” [3, p. 2]. Grensoverschrijdend gedrag wordt door het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) omschreven als “*alle gedragingen die de grenzen van iemand anders overschrijden waarbij de integriteit van die persoon wordt geschaad*” [4]. Daarbij aansluitend wordt er in de meest recente IOC consensus statement een onderscheid gemaakt tussen vier vormen van grensoverschrijdend gedrag in de sport, nl. psychisch, fysiek, en seksueel grensoverschrijdend gedrag, en verwaarlozing [3].

Helaas is er niet altijd sprake van een veilig sportklimaat en komen sommige sporters in contact met **grensoverschrijdend gedrag**. Het meest recente onderzoek uit 2023 naar het **voorkomen** van grensoverschrijdend gedrag in de sport toont aan dat tot 72% van de Vlaamse sporters minstens één zo'n negatieve ervaring meemaakt voor de leeftijd van 18 jaar [5]. Deze negatieve ervaringen kunnen gedefinieerd worden als grensoverschrijdend gedrag, en werden voornamelijk door mede-sporters en autoriteitsfiguren (zoals een coach) gesteld. De meest voorkomende vorm van grensoverschrijdend gedrag was psychisch grensoverschrijdend gedrag (59%), gevolgd door fysiek grensoverschrijdend gedrag (51%), verwaarlozing (31%), non-contact (32%) en contact (20%) seksueel grensoverschrijdend gedrag [5]. Daarboven tonen de cijfers aan dat **competitiesporters** meer kwetsbaar zijn voor het meemaken van grensoverschrijdend gedrag in vergelijking met recreatieve sporters [6]. Een onderzoek uit 2022 bij 769 Belgische jonge sporters toonde gelijkaardige resultaten, namelijk 87% van de jongeren rapporteerde minstens één negatieve ervaring in sport, met opnieuw psychisch grensoverschrijdend gedrag (incl. verwaarlozing, 79%) als meest gerapporteerde vorm [7]. Deze prevalentieschattingen, aangevuld met enkele tekenende getuigenissen van Vlaamse (top-)sporters hebben het thema op de agenda gezet en geven aan dat een doortastend preventiebeleid nodig is in de Vlaamse competitiesport.

1.2. Omstandersgedrag en rol van de gezondheidsprofessional

Gezien de wijdverspreidheid van grensoverschrijdend gedrag in alle vormen en gradaties, is het cruciaal om **positief omstandersgedrag** in de Vlaamse competitiesport optimaal te stimuleren. Uit getuigenissen van sporters die grensoverschrijdend gedrag ervoeren, bleek immers geregeld dat één of meerdere volwassenen in de sportomgeving signalen opving of een vermoeden had, en niet ingreep. Dat nalaten om tussen te komen en hulp te bieden ervoeren veel jonge sporters als bijzonder schadelijk [8]. Ze voelen zich alleen, in de steek gelaten, niet geloofd of ernstig genomen en verliezen het vertrouwen in hun naasten. Uit getuigenissen van seksueel kindermisbruik leren we dat het wegstijgen en niet ingrijpen door vertrouwensfiguren in de omgeving vaak een nog grotere impact heeft dan het eigenlijke misbruik [9], [10].

Omstanders zijn personen die geen deel hebben uitgemaakt van een specifieke situatie, maar die de situatie wel positief of negatief kunnen beïnvloeden [11]. **Negatief of passief omstandersgedrag** kan beschouwd worden als het niet reageren op signalen, vermoedens of incidenten van grensoverschrijdend gedrag, het bagatelliseren van het gedrag, en/of zelfs het meedoen of aanmoedigen van de pleger. Belangrijker is dat omstandersgedrag ook positief kan zijn. Een **positieve, reactieve omstander** is iemand die tijdens en/of na de signalen of gebeurtenis ingrijpt en die het slachtoffer ondersteunt [11]. Positief omstandersgedrag kan grensoverschrijdend gedrag voorkomen, vroegtijdig detecteren, de negatieve impact beperken, beperken en herhaling voorkomen. Echter, het *beslissingsproces* om effectief positief omstandersgedrag te stellen is complex en onderscheid 5 stappen (zie Figuur 1), nl.: (1) omstanders moeten

de situatie opmerken, (2) de situatie interpreteren als een noodsituatie, (3) de verantwoordelijkheid nemen om te handelen, (4) beslissen hoe te handelen, (5) en tot slot ervoor kiezen om effectief te handelen [12].

Figuur 1 De 5 stappen in het beslissingsproces om positief omstandersgedrag te stellen volgens het model van Latané en Darley [12]

De entourage van de jonge competitiesporters omvat verschillende **actoren** waaronder medesporters, trainers, coaches, fysieke trainers, kinesisten, (sport)artsen, (sport)psychologen, diëtisten, topsportschoolmedewerkers, ouders, vrijwilligers in de club, enz. Al deze actoren kunnen dus een belangrijke rol spelen in het tijdig opvangen van en reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag. Echter, vooraleer er ingezet kan worden op het stimuleren van positief omstandersgedrag bij deze actoren, is het belangrijk om in kaart te brengen wat hun huidige kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties zijn omtrent het detecteren van en reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van jonge competitiesporters.

Eerder onderzoek uit 2022 bij 1.442 Vlaamse **jeugdtrainers** toonde aan dat de meerderheid (90%) van de bevroegde trainers in de afgelopen 12 maanden geen grensoverschrijdend gedrag hadden opgemerkt [13]. Van diegene die wel één (6%) of meerdere situaties (4%) hadden opgemerkt, hebben de meeste trainers (67%) wel ingegrepen tijdens of na de situatie. Een bevraging van de gedragsdeterminanten die hun omstandersgedrag bepalen, toonde aan dat hun attitudes omtrent grensoverschrijdend gedrag en de gepercipieerde normen van hun collega-trainers belangrijke indicatoren zijn in het al dan niet opmerken van en reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag.

Naast de trainer, spelen ook andere actoren in de entourage van de jonge sporters een belangrijke rol in het tijdig opmerken van en reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag. De huidige studie richt zich tot **gezondheidsprofessionals** zoals sportartsen, kinesisten, diëtisten, psychologen, en topsportschoolmedewerkers. Gezien hun professionele betrokkenheid en mandaat om de gezondheid van de jonge sporter optimaal te bewaken en bestendigen, is het vanzelfsprekend dat zij een taak hebben in de preventie van grensoverschrijdend gedrag.

De **huidige internationale wetenschappelijke literatuur** focust zich voornamelijk op de rol van **sportartsen**. Sportartsen hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om zowel de fysieke als mentale gezondheid van sporters te ondersteunen en daarbij dus ook oog te hebben voor de grote impact die grensoverschrijdend gedrag heeft op de gezondheid van de sporter [14]. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen opnemen, is het belangrijk dat sportartsen voldoende kennis en bewustzijn hebben over het voorkomen, risicofactoren en signalen van grensoverschrijdend gedrag, de impact, en mogelijke interventies na signalen, vermoedens of onthullingen [15]. Stirling en collega's [16] formuleerden een aantal specifieke aanbevelingen over hoe sportartsen (en de bredere medische gemeenschap) hun verantwoordelijkheid kunnen nemen omtrent het detecteren, behandelen en voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de sport om zo het welzijn van hun sporters te verbeteren. Deze aanbevelingen worden opgedeeld in aanbevelingen over hoe sportartsen grensoverschrijdend gedrag kunnen herkennen, wat ze kunnen doen bij een onthulling, wat ze kunnen doen bij vermoedens van grensoverschrijdend gedrag, en hoe ze zichzelf kunnen beschermen tegen ongegronde beschuldigingen van grensoverschrijdend gedrag. Enkele concrete voorbeelden van aanbevelingen zijn het actief en empathisch luisteren naar het verhaal van de sporter, de sporter aanmoedigen om te spreken, de sporter geruststellen, en melding maken [16]. Echter, onderzoek naar de specifieke kennis, attitudes, normen en competenties van sportartsen omtrent het detecteren van en reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag in de sport is niet voorhanden. We hebben momenteel

nog onvoldoende kennis over de gedragsdeterminanten die bepalend zijn voor het omstandersgedrag van sportartsen.

Naast het onderzoek naar de rol van sportartsen, is er beperkte wetenschappelijke literatuur beschikbaar over de rol van de **sportpsychologen**. Het onderzoek van Stirling en Kerr [17] gaf aan dat, afhankelijk van de vorm van grensoverschrijdend gedrag, de helft van de bevroegde sportpsychologen in een consultatie het gevoel had dat de sporter grensoverschrijdend gedrag gesteld door een trainer of ouder ervoer. Eén vijfde van de sportpsychologen gaf aan weinig kennis te hebben over het preventiebeleid in de sport. Daarnaast gaf 8% aan zich onzeker te voelen om vermoedens te gaan melden bij de daarvoor bevoegde instanties. De meerderheid van de sportpsychologen gaf duidelijk aan dat extra opleidingen omtrent de bescherming van sporters van belang is [17]. Daarbij aansluitend geven Kerr en Stirling [18] aan dat sportpsychologen een belangrijke rol kunnen spelen in de preventie van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van jonge sporters. Om deze rol goed te kunnen vervullen, is het belangrijk dat sportpsychologen voldoende bewust zijn van het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag en dat zij voldoende competenties hebben ontwikkeld om dergelijk gedrag op te merken om er vervolgens naar te kunnen handelen.

De rol en verantwoordelijkheid van sportartsen en psychologen in deze materie is voldoende duidelijk. Desondanks is onderzoek naar de kennis, bewustzijn, attitudes en competenties van de gezondheidsprofessionals zeer beperkt. Voor zover wij dit konden nagaan, is er geen wetenschappelijke kennis over de verantwoordelijkheden, kennis, attitudes, normen en competenties van andere professionals in de sportersentourage, zoals kinesisten en diëtisten, noch over de medewerkers van topsportscholen en carrièrebegeleiders van de overheid. Daar ook zij in nauw contact staan met de jonge competitieporters en de mogelijkheid hebben om signalen van grensoverschrijdend gedrag op te merken, is er nood aan meer informatie over hun ervaring met, huidige kennis over, normen, competentie en intentie om hiermee om te gaan.

Deze informatie kan een belangrijke bijdrage leveren in het meer gericht opstellen van **aanbevelingen**, gedragscodes, opleiding en bijscholing van deze beroepsgroepen. Om hierin een eerste stap te zetten werd er in samenwerking met Sport Vlaanderen een online bevraging opgesteld om de kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals te bevragen omtrent het opmerken van en reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van jonge competitieporters. Het huidige onderzoeksrapport brengt de gebruikte onderzoeksmethode in kaart en zal dieper ingaan op de bevindingen van het onderzoek.

2. Onderzoeksmethode

2.1. Deelnemers

De deelnemers aan de online bevraging waren gezondheidsprofessionals die actief zijn in de Vlaamse sportersentourage van jonge competitieporters (-25 jaar). Onder gezondheidsprofessionals werden de volgende beroepsgroepen verstaan (sport)artsen, kinesisten, fysieke trainers, psychologen, mental coaches, diëtisten, carrièrebegeleiders, en topsportschoolmedewerkers¹. Professionals konden deelnemen aan de bevraging wanneer ze op het moment van deelname of in een recent verleden (d.w.z. niet langer dan twee jaar geleden) werkten met jonge Vlaamse competitieporters of in een recent verleden. In totaal startten 155 deelnemers aan de bevraging, waarvan 83 responses niet weerhouden werden voor de analyses omdat ze geen toestemming voor deelname hadden verleend ($n = 5$), het screeningsitem niet hadden ingevuld dat naging of ze al dan niet met jonge competitieporters werkten ($n = 9$), aangaven niet werkzaam te zijn bij jonge sporters ($n = 19$), niet voldoende ver de vragenlijst ingevuld hebben² ($n = 26$), jonger waren dan 18 jaar ($n = 1$), geen deel uitmaakten van de staff voor gezondheidsprofessionals ($n = 16$). Aanvullend werden nog 7 dubbele responses verwijderd. Uiteindelijk konden 72 deelnemers weerhouden worden voor de verdere analyses (voor meer details over de deelnemers, zie 3.1 Deelnemers).

2.2. Meetinstrument

Om de kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals te kunnen bevragen omtrent het opmerken van en reageren op grensoverschrijdend gedrag in de sport, werd er een online vragenlijst ontwikkeld. De vragenlijst werd ontwikkeld op basis van reeds bestaande vragenlijsten [11], [13], en werd vervolgens in samenspraak met een adviesgroep van Vlaamse gezondheidsprofessionals uit het werkveld aangepast en gefinaliseerd. Om de inzichten en feedback van de professionals optimaal te integreren werden er in maart 2023 twee brainstormsessies georganiseerd waarin de gezondheidsprofessionals de kans kregen om suggesties te geven over de bevraging. Tijdens de twee sessies waren er 5 (sessie 1) en 12 (sessie 2) professionals aanwezig. De deelnemers vertegenwoordigden de volgende beroepsgroepen en/of (sport)organisaties: sportartsen, sportpsychologen, kinesisten, diëtisten, topsportschool, Gezond Sporten, Centrum Ethiek in de Sport, Sport Vlaanderen, en BOIC. Na de sessie kreeg iedereen de kans om schriftelijk feedback te bezorgen op de conceptuele versie van de bevraging. De uiteindelijke vragenlijst bestaat uit 10 onderdelen. Een beknopt overzicht is terug te vinden in Tabel 1. De volledige vragenlijst is te vinden in de Bijlagen, 6.1 Vragenlijst.

¹ Carrièrebegeleiders en medewerkers van de topsportschool maken strikt genomen geen deel uit van de doelgroep gezondheidsprofessionals. Gezien hun nauw contact met jonge competitieporters en hun unieke positie in de entourage werden ze wel meegenomen in dit onderzoek. Ter bevordering van de leesbaarheid, worden ze in dit rapport beschouwd als lid van de groep van gezondheidsprofessionals.

² Deze deelnemers vulden niet verder dan het eerste item van het onderdeel '4. Aanvaardbaarheid grensoverschrijdend gedrag' in en werden daarom, wegens onvolledige respons, verwijderd uit de analyses.

Tabel 1 Overzicht verschillende onderdelen online bevraging omtrent de kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals

Onderdeel	Type vragen en voorbeelditems
1. Geïnformeerde toestemming en screeningsvraag	<ul style="list-style-type: none"> - Akkoordverklaring met deelname aan het onderzoek - <i>'Werk jij met jonge competitiesporters in Vlaanderen?'</i>
2. Sociodemografische variabelen	<ul style="list-style-type: none"> - 8 items - Leeftijd, gender, huidige functie (beroepsgroep), jaren ervaring (anciënniteit), wedstrijdniveau jonge competitiesporters, sportdisciplines, G-sporters, locatie tewerkstelling
3. Kennis en bewustzijn grensoverschrijdend gedrag in de sport	<ul style="list-style-type: none"> - 9 items - Informatie over grensoverschrijdend gedrag en Aanspreekpunt Integriteit <i>'Heb jij eerder al informatie gekregen over grensoverschrijdend gedrag in de sport?'</i> - Theoretische kennis over vormen, risicofactoren en signalen grensoverschrijdend gedrag in de sport <i>'Wat is volgens jou de meest voorkomende vorm van grensoverschrijdend gedrag in de sportcontext?'</i>
4. Aanvaardbaarheid grensoverschrijdend gedrag	<ul style="list-style-type: none"> - 23 items - Vijf-punten Likert schaal, gaande van 1 'Helemaal onaanvaardbaar' tot 5 'Helemaal aanvaardbaar' - <i>'In hoeverre vind jij dit gedrag aanvaardbaar ten aanzien van de jonge competitiesporters?'</i>
5. Veranderingsbereidheid (Readiness to change, Banyard et al., 2009) *	<ul style="list-style-type: none"> - 6 items - Aangepast aan de Vlaamse sportcontext - <i>'Ik denk dat grensoverschrijdend gedrag in de sport een probleem vormt.'</i> - <i>'Ik ben van plan om kennis op te doen over grensoverschrijdend gedrag.'</i>
6. Waakzaamheid voor signalen³	<ul style="list-style-type: none"> - 6 items - Likert schalen met aangepaste ankerpunten voor ieder item - <i>'Voor mij is het waakzaam zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag belangrijk.'</i> - <i>'Ik ben zelfverzekerd dat ik waakzaam kan zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag.'</i>
7. Melden van vermoedens	<ul style="list-style-type: none"> - 7 items - Likert schalen met aangepaste ankerpunten voor ieder item - <i>'Voor mij is het melden van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag (on)gemakkelijk.'</i> - <i>'De meeste collega's zouden het goedkeuren wanneer ik vermoedens van grensoverschrijdend gedrag meld.'</i>
8. Handelingsprotocol en meldpunten	<ul style="list-style-type: none"> - 14 items, zowel vooraf vastgestelde categorieën als open vragen - <i>'Heeft jouw beroepsvereniging of sportorganisatie een handelingsprotocol beschikbaar voor het behandelen van klachten van grensoverschrijdend gedrag?'</i> - <i>'Welke meldpunten of instanties ken jij waar je terecht kan wanneer je een melding wil doen over een situatie van grensoverschrijdend gedrag?'</i>
9. Rapportagedrempels	<ul style="list-style-type: none"> - 15 items - Vijf-punten Likertschaal gaande van 1 'Helemaal niet herkenbaar' tot 5 'Heel herkenbaar' - <i>'Tot welk niveau zijn de volgende verklaringen herkenbaar voor jou wanneer je geconfronteerd wordt met een vermoeden, beschuldiging of bekendmaking van duidelijk aantoonbaar grensoverschrijdend gedrag?'</i>
10. Afsluiting	<ul style="list-style-type: none"> - <i>'Zijn er nog situaties die we niet hebben aangehaald, waarover je ons wil vertellen?'</i>

³ Het onderdeel 'Waakzaamheid voor signalen' focust zich op het waakzaam/opmerkszaam zijn voor signalen die de gezondheidsprofessional kan opmerken, maar ook het waakzaam/opmerkszaam zijn voor vragen, meldingen, onthullingen of geruchten van mogelijke slachtoffers, plegers en omstanders.

2.3. Procedure

De online bevraging werd, na pilotering in mei 2023, online beschikbaar gesteld van juni 2023 tot en met september 2023. Gedurende deze periode werd de oproep tot deelname meermaals in het eigen netwerk van de betrokken partners (Thomas More, Universiteit Gent, Sport Vlaanderen, Centrum Ethiek in de Sport, Gezond Sporten) gedeeld, alsook werden de betrokken gezondheidsprofessionals uit de brainstormsessies gevraagd om de bevraging actief te delen in hun eigen netwerk en beroepsgroepen. De Vereniging voor Sport- en Keuringsartsen en Sportpsychologie Vlaanderen (voormalig de Vlaamse Vereniging voor Sportpsychologen) werkten actief mee aan de verspreiding van deze oproep. Alle beschreven procedures werden goedgekeurd door de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van KU Leuven (G-2023 04 2147).

2.4. Analyses

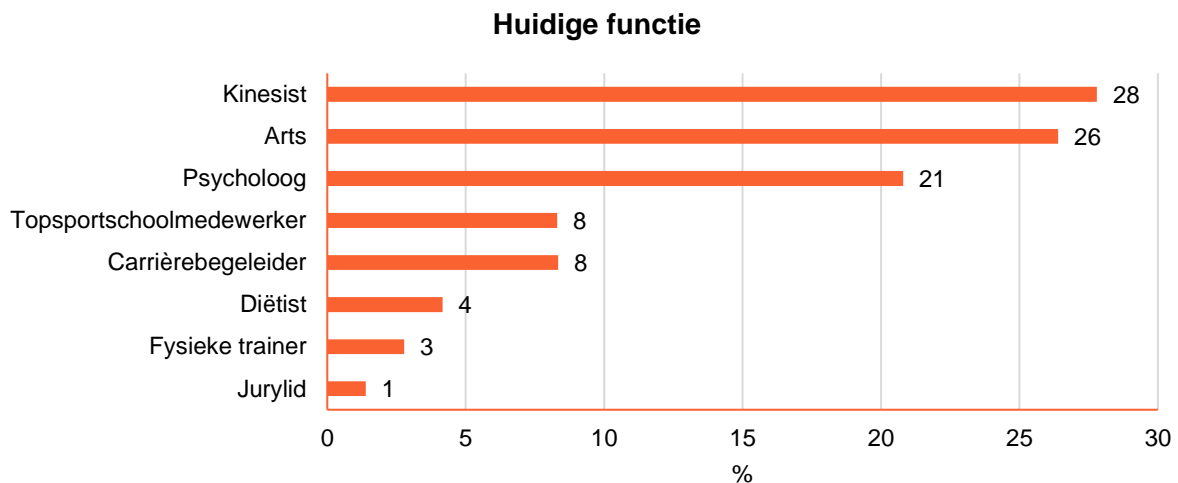
De resultaten van de bevraging werden voornamelijk **beschrijvend** geanalyseerd met behulp van beschrijvende statistiek (frequenties, proporties en gemiddelden). Daarnaast werden verschillende groepen met elkaar vergeleken om na te gaan of er verschillen aanwezig zijn op vlak van de kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties. **Vergelijkingen** werden gemaakt op vlak van (1) gender (man, vrouw), (2) leeftijd (professionals jonger of ouder dan 35 jaar), (3) anciënniteit (professionals met minder of meer dan 10 jaar werkervaring), en (4) beroepsgroep. Om potentiële verschillen na te gaan tussen de beroepsgroepen werden er drie vergelijkingen gemaakt. Enerzijds werden de verschillende beroepsgroepen (arts, kinesist, psycholoog, topsportschool medewerker en andere beroepsgroepen zoals diëtisten) met elkaar vergeleken, anderzijds werden psychologen met al de andere beroepsgroepen vergeleken, en tot slot werden de gezondheidsprofessionals (d.w.z. artsen, kinesisten, psychologen, en diëtisten) vergeleken met de andere beroepsgroepen (d.w.z. fysieke trainers, topsportschoolmedewerkers, carrièrebegeleiders). Verschillen werden nagegaan met behulp van chi-kwadraattoetsen (voor categorische variabelen) en Mann-Witney U toetsen (voor continue variabelen), waarbij een significantieniveau gehanteerd werd van $\alpha = 0.05$.

3. Resultaten

3.1. Deelnemers

De Vlaamse gezondheidsprofessionals ($n = 72$) waren gemiddeld 38 jaar oud ($SD = 10.50$) waarbij de jongste 24 jaar en de oudste 77 jaar was. Iets meer dan de helft van de deelnemers waren vrouw ($n = 38$; 53%) en momenteel actief met jonge competitiesporters ($n = 65$; 90%). De groep professionals bestond uit kinesisten ($n = 20$; 28%), artsen ($n = 19$; 26%), psychologen ($n = 15$; 21%), topsportschoolmedewerkers ($n = 6$; 8%), en een groep die een andere functie invulde zoals fysieke trainers, diëtisten en carrièrebegeleiders ($n = 12$; 17%), zie Figuur 2. De meeste artsen ($n = 15$; 79%) en psychologen ($n = 9$; 81%) gaven aan een specialisatie gevolgd te hebben tot *sportarts* en *sportpsycholoog*, respectievelijk. Gemiddeld genomen hadden de professionals 11 jaar ($SD = 8.61$) ervaring in het werken met jonge competitiesporters. De meeste professionals werkten met sporters die actief zijn op nationaal of internationaal niveau en in de sportdisciplines voetbal, gymnastiek, wielrennen en atletiek (65% werkten in meer dan één sportdiscipline). Meer details zijn beschikbaar in Tabel 2.

Figuur 2 Beroepsgroep (functie) van de deelnemers

Algemeen genomen werden er **weinig verschillen** teruggevonden op vlak van de sociodemografische variabelen. Bij de vergelijking op vlak van *gender* kwam naar boven dat er duidelijk meer mannelijke psychologen hebben deelgenomen in vergelijking met de andere beroepsgroepen waar meer vrouwen hebben deelgenomen, $\chi^2(1) = 5.18$, $p < 0.05$. De groep kinesisten was jonger in vergelijking met de andere *beroepsgroepen*, $\chi^2(4) = 12.80$, $p < 0.05$. Daarnaast bleek ook dat de gezondheidsprofessionals jonger waren in vergelijking met de andere beroepsgroepen, $\chi^2(1) = 5.62$, $p < 0.05$. Tot slot werden er minimale verschillen teruggevonden tussen de beroepsgroepen op vlak van het niveau van de jonge competitiesporter en de locatie waar ze werkten. Zo werkten topsportschoolmedewerkers niet met jonge sporters op recreatief niveau, en de gezondheidsprofessionals (d.w.z. artsen, kinesisten, psychologen) werkten vaker in de eigen praktijk in vergelijking met de andere professionals. Deze bevindingen zijn in overeenstemming met de verwachting voor deze doelgroepen.

Tabel 2 Sociodemografische kenmerken van de Vlaamse gezondheidsprofessionals in deze studie

Variabele	Totale groep		Arts		Kinesist		Psycholoog		Topsportschool medewerker		Andere	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Werken met jonge sporters												
Ja, nog steeds	65	90.28	16	22.22	19	26.39	13	18.06	6	8.33	11	15.28
Ja, in recent verleden	7	9.72	3	4.17	1	1.39	2	2.78	0	0.00	1	1.39
Leeftijd *	38.36	10.50	39.63	11.23	32.70	7.73	40.20	11.85	40.50	6.89	42.42	10.73
Gender												
Man	34	47.22	7	9.72	10	13.89	11	15.28	2	2.78	4	5.56
Vrouw	38	52.78	12	16.67	10	13.89	4	5.56	4	5.56	8	11.11
Anciënniteit in jaren *	10.99	8.61	12.00	10.19	8.85	5.98	10.07	9.72	13.83	5.08	12.67	9.79
Wedstrijdniveau												
competitiesporter												
Recreatief niveau	22	30.56	10	13.89	8	11.11	2	2.78	0	0.00	2	2.78
Lokaal of regionaal niveau	35	48.61	12	16.67	10	13.89	7	9.72	2	2.78	4	5.56
Nationaal niveau	48	66.67	7	9.72	16	22.22	11	15.28	6	8.33	8	11.11
Internationaal niveau	51	70.83	11	15.28	13	18.06	11	15.28	6	8.33	10	13.89
Werken met G-sporters												
Ja	7	9.86	2	2.82	2	2.82	1	1.41	0	0.00	2	2.82
Nee	64	90.14	16	22.54	18	25.35	14	19.72	6	8.45	10	14.08
Locatie werken met jonge												
competitiesporters												
Sportinfrastructuur	47	65.28	8	11.11	15	20.83	12	16.67	1	1.39	11	15.28
Eigen praktijk	47	65.28	18	25.00	15	20.83	12	16.67	0	0.00	2	2.78
Topsportschool	16	22.22	1	1.39	2	2.78	5	6.94	6	8.33	2	2.78
Online	11	15.28	0	0.00	0	0.00	5	6.94	0	0.00	6	8.33
Burelen Sport Vlaanderen	6	8.33	0	0.00	0	0.00	2	2.78	0	0.00	4	5.56
Internaat	3	4.17	0	0.00	2	2.78	1	1.39	0	0.00	0	0.00

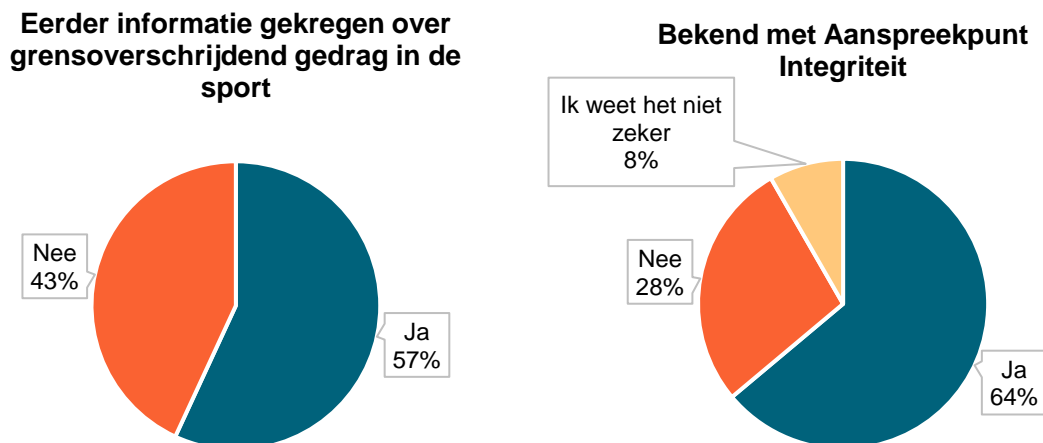
Noot. * *M* en *SD* in plaats van *n* en %.

3.2. Kennis grensoverschrijdend gedrag en Aanspreekpunt Integriteit

Bijna de helft ($n = 31$; 43%) van de professionals gaf aan nog **geen informatie of opleiding** te hebben gekregen over het thema grensoverschrijdend gedrag in de sport, zie Figuur 3a. Diegene die wel al informatie hadden ontvangen, gaven aan dat dit enerzijds via de basisopleiding is geweest en anderzijds via het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) en/of de eigen sportorganisatie.

De meerderheid ($n = 46$; 64%) van de professionals was bekend met de functie van **Aanspreekpunt Integriteit** (API), al bleek wel dat meer dan één derde ($n = 26$; 36%) van de deelnemers niet bekend was met deze functie en/of niet zeker was, zie Figuur 3b. Bijna niemand van de professionals vervulde de functie van API in de sportorganisatie(s) waar ze betrokken zijn. Daarnaast wist de helft ($n = 35$; 53%) van de professionals niet wie de API is bij de betrokken sportorganisatie(s).

Figuur 3a en b Kennis van de Vlaamse gezondheidsprofessionals omtrent het thema grensoverschrijdend gedrag (links) en de Aanspreekpunten Integriteit (rechts)

Op vlak van algemene informatie over het thema van grensoverschrijdend gedrag gaven *mannen* verhoudingsgewijs meer aan dat ze al informatie hebben gekregen over het thema grensoverschrijdend gedrag in de sport in vergelijking met vrouwen, $\chi^2(1) = 7.23$, $p < 0.01$. Daarnaast gaven ook meer psychologen aan dat ze al eerder informatie hadden gekregen in vergelijking met de andere *beroepsgroepen* $\chi^2(1) = 6.83$, $p < 0.01$. Ook bleek dat professionals in de jongste *leeftijdsgroep*, $\chi^2(1) = 11.54$, $p < 0.001$, professionals met minder anciënniteit, $\chi^2(1) = 7.44$, $p < 0.01$, en psychologen, $\chi^2(4) = 9.90$, $p < 0.05$, meer aangaven dat ze deze informatie via hun basisopleiding hebben gekregen. De API was vaker bekend bij professionals in de oudste leeftijdsgroep, $\chi^2(2) = 8.45$, $p < 0.05$, psychologen, $\chi^2(2) = 7.19$, $p < 0.05$, en gezondheidsprofessionals, $\chi^2(2) = 14.06$, $p < 0.001$.

3.3. Kennis over vormen, risicofactoren en signalen van grensoverschrijdend gedrag

Op vlak van de **kennis en bewustzijn** over het thema grensoverschrijdend gedrag in de sport, gaven bijna alle professionals ($n = 69$, 97%) aan dat psychisch of emotioneel grensoverschrijdend gedrag en verwaarlozing de meest voorkomende vorm is in de sportcontext. Wanneer er gevraagd werd welke vormen niet voorkomen in de sportcontext, geeft de meerderheid ($n = 29$, 40%) aan dat ontgroeningsrituelen niet voorkomen, zie Figuur 4.

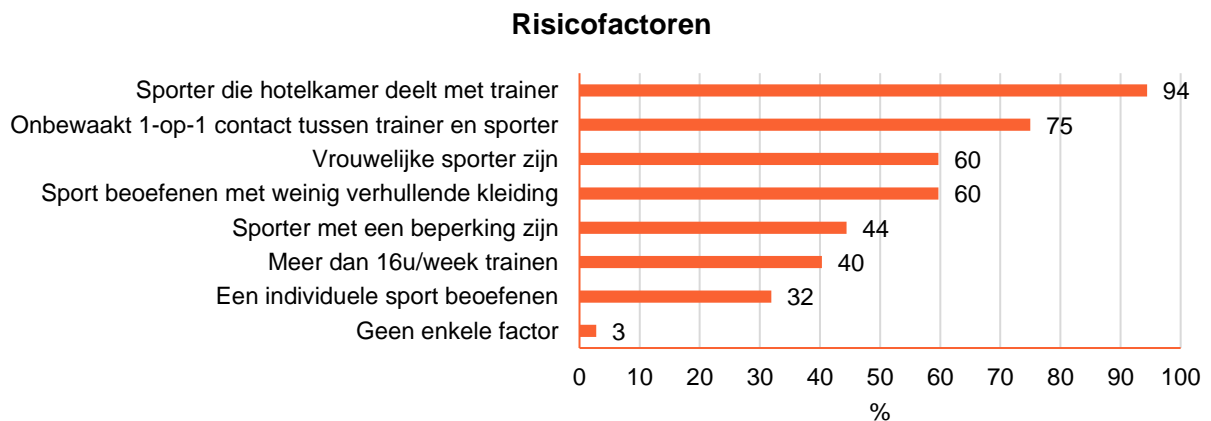
Figuur 4 Kennisvraag omtrent de vormen van grensoverschrijdend gedrag die NIET voorkomen in de sportcontext

Noot. Elke aangeboden vorm van grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen in de sportcontext.

Op vlak van mogelijke **risicofactoren** die de kans op grensoverschrijdend gedrag kunnen verhogen, duidde slechts 13% ($n = 9$) alle factoren aan. Omtrent de mogelijke **signalen** van grensoverschrijdend gedrag duidde meer dan de helft van de professionals ($n = 51$, 71%) alle signalen aan. Zie Figuur 5 voor alle details over de risicofactoren en signalen.

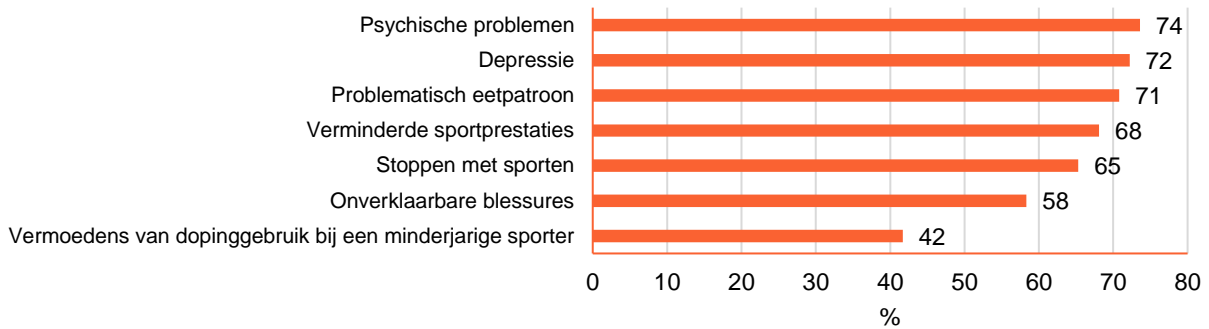
Figuur 5 Kennisvragen omtrent mogelijke risicofactoren (a) en signalen (b) van grensoverschrijdend gedrag in de sportcontext

Noot. Elke aangeboden risicofactor kan de kans op grensoverschrijdend gedrag verhogen, echter zijn ze niet allemaal risicofactoren voor alle vormen van grensoverschrijdend gedrag.

(a)

Signalen

Noot. Alle aangeboden signalen kunnen grensoverschrijdend gedrag signaleren.

(b)

Wat betreft het correct inschatten van mogelijke signalen van grensoverschrijdend gedrag, scoorden *artsen, kinesisten en psychologen* gemiddeld hoger, en dus beter, dan de andere professionals die deelnamen aan dit onderzoek $\chi^2(4) = 13.00, p < 0.05$.

3.4. Aanvaardbaarheid grensoverschrijdend gedrag

We vroegen de gezondheidsprofessionals naar hun persoonlijke inschatting van de aanvaardbaarheid van verschillende gedragingen die als grensoverschrijdend gedrag benoemd kunnen worden, zie Figuur 6 voor alle gedragingen. Een aantal gedragingen werden door (bijna) alle deelnemers als **duidelijk onaanvaardbaar** gescoord. Enkele voorbeelden hiervan zijn een opvoeder die een sporter in de gaten houdt terwijl die zich uitkleedt, ouders die weigeren hun kind naar de arts te brengen om een mogelijke blessure te laten vaststellen, en een kinesist die een sporter geregeld uithoort over diens intieme relatie, seksualiteit of seksueel gedrag.

Bij enkele aangeboden gedragingen waren er **meer variaties** in de antwoorden observeerbaar. Ongeveer één derde van de professionals gaf aan dat het onaanvaardbaar is dat twee minderjarige sporters elkaar screenshots sturen van een pornowebsite, terwijl één derde aangaf dat dit aanvaardbaar was, en één derde een neutraal antwoord gaf. Een diëtist die opmerkingen maakt over het gewicht van een sporter, een trainer die in het heetst van de strijd diens spelers aanmoedigt om het spel keihard te spelen en een fysieke trainer die herhaling van een oefening vraagt ondanks signalen van fysieke uitputting bij de sporter werden door net iets meer als de helft van de professionals als onaanvaardbaar gescoord. Echter, ongeveer 17% van de professionals gaf aan dat deze gedragingen aanvaardbaar zijn.

Daarnaast werden er bewust een aantal gedragingen voorgelegd die niet onder de definitie van grensoverschrijdend gedrag (zie 1. Achtergrond) vallen en die werden toegevoegd als controle-items. Deze controle-items werden toegevoegd om na te gaan of de professionals alle items grondig hadden doorgelezen. De resultaten tonen aan dat deze gedragingen ook door de deelnemers als unaniem **heel aanvaardbaar** werden beschouwd, nl.: een sportarts geeft negatief advies en bekijkt samen met de sporter wat mogelijke alternatieven zijn, een sporter geeft een high five aan een andere sporter na het scoren van een punt, een trainer geeft actie- en taakgerichte feedback, en een trainer geeft een verdrietige speler een knuffel na het verliezen van een match. Echter, bij de laatste gedraging waren er wel enkele deelnemers die dit gedrag niet aanvaardbaar vonden ($n = 3, 4\%$) of neutraal scoorden op vlak van aanvaardbaarheid ($n = 10, 14\%$).

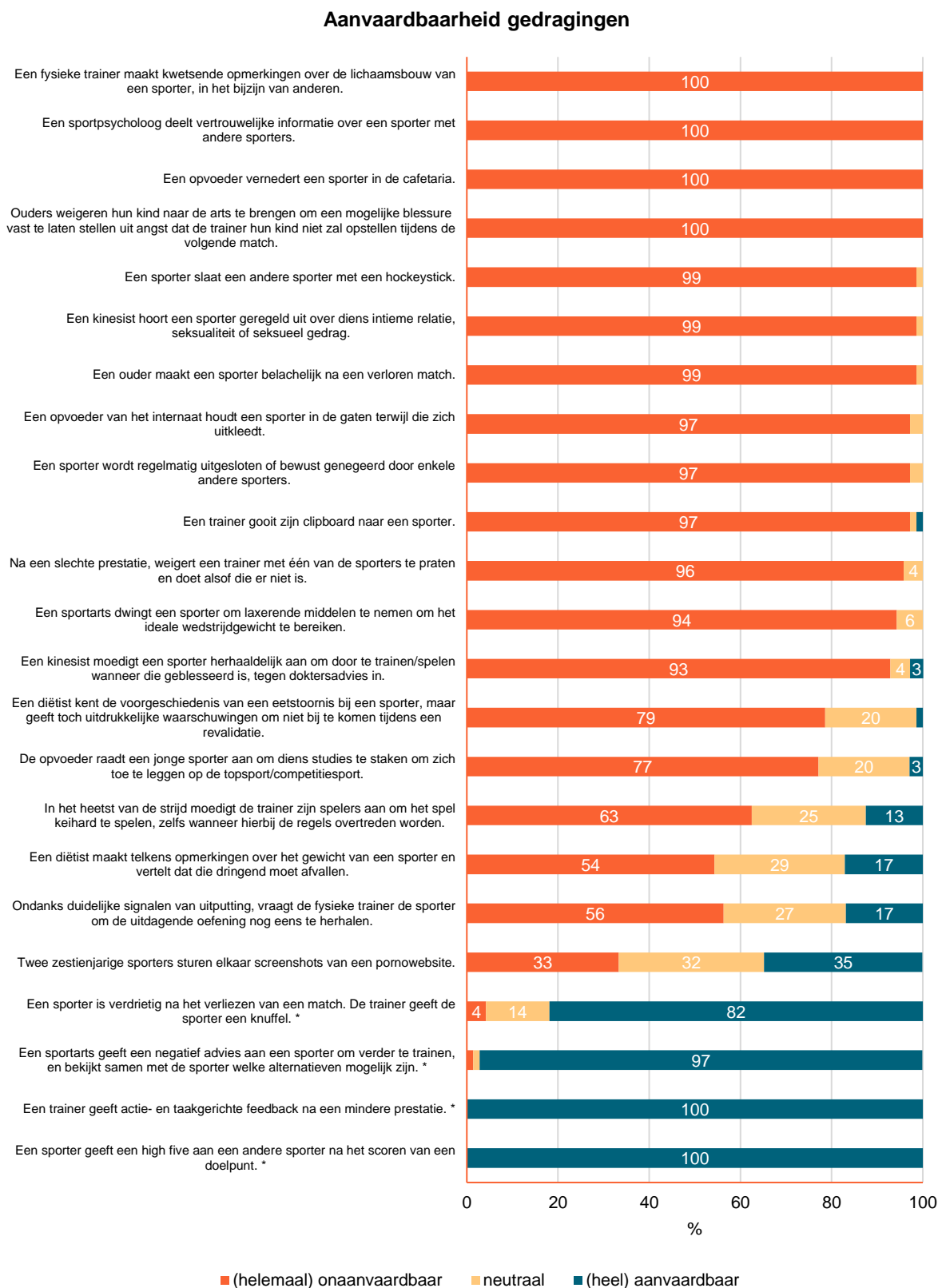
Op vlak van *gender* konden er weinig verschillen teruggevonden worden op vlak van beoordeelde aanvaardbaarheid. Mannen vonden twee gedragingen (nl. een sporter slaat een andere sporter met een hockeystick, en een trainer negeert een sporter na een slechte prestatie) meer aanvaardbaar dan vrouwen, beide p 's < 0.05 , maar de verschillen zijn relatief klein.

Er waren echter meer gedragingen waarbij er verschillen observeerbaar waren tussen de professionals in de twee *leeftijdsgroepen*, waarbij de professionals in de jongste leeftijdsgroep de gedragingen meer aanvaardbaar scoorden dan de professionals in de oudste leeftijdsgroep, alle p 's < 0.05 . Enkele voorbeelden zijn sporters die een andere sporter uitsluiten, een fysieke trainer vraagt om een uitdagende oefening te blijven herhalen ondanks signalen van uitputting bij de sporter, en een opvoeder die aanmoedigt om studies te staken in kader van de sport.

Op vlak van *anciënniteit*, scoorden de professionals met minder werkervaring het gedrag dat een sportarts een sporter dwingt om laxerende middelen te nemen als meer aanvaardbaar in vergelijking met diegene met meer ervaring, $U = 475.50$, $p < 0.05$.

Wanneer er gekeken werd naar verschillen tussen de *beroepsgroepen*, dan is het opvallend dat de psychologen een aantal gedragingen als duidelijk meer onaanvaardbaar scoorden in vergelijking met de andere beroepsgroepen (bv. een opvoeder die een sporter vernedert, een diëtist die opmerkingen maakt over het gewicht van een sporter).

Figuur 6 Percepties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals over de aanvaardbaarheid van bepaalde gedragingen in de sportcontext (n = 72)

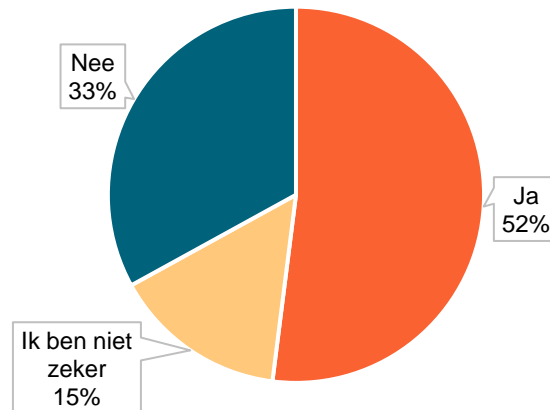

*Noot. Items met een * zijn de controle-items en dus gedragingen die niet onder de definitie van grensoverschrijdend gedrag vallen.*

Aanvullend op de aangeboden gedragingen, gaf de **helft** ($n = 36$, 52%) van de deelnemers aan dat ze de **afgelopen 12 maanden minstens één situatie** gezien of gehoord hebben waarbij een jonge competitiesporter betrokken is geweest én waarvan ze vinden dat de situatie grensoverschrijdend was, zie Figuur 7. Een minderheid ($n = 10$, 15%) is niet zeker of ze dergelijke situaties hebben opgemerkt en één derde ($n = 23$, 33%) gaf aan zo geen situaties te hebben opgemerkt.

Figuur 7 Proportie van gezondheidsprofessionals die de afgelopen 12 maanden minstens 1 situatie van grensoverschrijdend gedrag heeft opgemerkt

Afgelopen 12 maanden minstens 1 situatie van grensoverschrijdend gedrag opgemerkt

Wanneer de professionals gevraagd werden om **toelichting** te geven omtrent deze incidenten van grensoverschrijdend gedrag, dan gaven ze voornamelijk voorbeelden van psychisch grensoverschrijdend gedrag ($n = 21$), gevolgd door fysiek grensoverschrijdend gedrag ($n = 11$), seksueel grensoverschrijdend gedrag ($n = 4$) en verwaarlozing ($n = 3$). Tabel 3 geeft een overzicht van de vernoemde situaties, opgedeeld per vorm van grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 3 Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag die werden opgesomd door de gezondheidsprofessionals

Vorm	Voorbeelden vermeldt door de professionals
Psychisch	<ul style="list-style-type: none"> - Een trainer zet een speler te kijk voor de groep - Een trainer maakt misplaatste opmerkingen over een sporter - Een trainer oefent druk uit op diens spelers - Een trainer roept op diens spelers - Ouders schelden andere spelers uit - Ouders communiceren negatief ten aanzien van hun eigen kinderen na een slechte wedstrijd - Ouders pushen hun kinderen heel sterk met een blessure tot gevolg - Sporters vertonen ernstig pestgedrag naar elkaar en/of geven kwetsende opmerkingen - Manipulatie door de federatie - Bedreiging en stalking
Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> - Een trainer verplicht spelers om door te trainen ondanks een blessure - Een trainer laat spelers doortraineren ondanks signalen van extreme vermoeidheid - Een trainer houdt zich niet aan revalidatieschema van een sporter - Een trainer laat diens sporters te moeilijke oefeningen laten uitvoeren

Seksueel	- Een trainer maakt ongepaste aanrakingen naar de sporters
	- Sporters onderling stellen seksueel grensoverschrijdend gedrag naar elkaar
	- Ongevraagd fotograferen van minderjarigen en kwetsbare jongeren
Verwaarlozing	- Een trainer laat bewust een sporter aan de kant staan
	- Een trainer negeert een sporter
	- Een trainer stelt spelers niet op vanwege een schoolkeuze

3.5. Veranderingsbereidheid

Een ander element in de vragenlijst betrof de bereidheid van de professionals om hun **eigen gedrag te veranderen** omtrent het thema grensoverschrijdend gedrag in de sport. Dit werd gemeten aan de hand van zes items uit de 'Readiness to change' vragenlijst van Banyard [11]. Voor een visuele weergave van alle items, zie de bijlage, 6.2 Figuren Veranderingsbereidheid.

De meerderheid van de deelnemers ($n = 42$, 61%) gaf aan dat grensoverschrijdend gedrag in de sport een groot probleem vormt. Meer dan de helft ($n = 38$, 55%) van de professionals gaf aan dat ze hier zelf *iets* aan kunnen doen, waarnaast bijna één derde ($n = 19$, 28%) aangaf dat ze hier *veel* aan kunnen doen. De meerderheid van de professionals ($n = 54$, 78%) vond dat het grotendeels ($n = 31$, 45%) of zelfs helemaal ($n = 23$, 33%) de taak van de sportorganisatie is om na te denken over de preventie van grensoverschrijdend gedrag. Een minderheid ($n = 13$, 19%) gaf aan van plan te zijn om een *klein beetje* kennis op te doen over dit thema, waarbij de meerderheid aangaf toch *redelijk wat* ($n = 30$, 46%) of zelfs *veel* ($n = 21$, 26%) kennis op te doen. Tot slot was de meerderheid deels ($n = 23$, 33%) of grotendeels ($n = 22$, 32%) van plan om uit te zoeken hoe ze zelf grensoverschrijdend gedrag kunnen voorkomen.

Op basis van *gender*, *leeftijd* en *anciënniteit* werden er geen verschillen gevonden op vlak van de veranderingsbereidheid. Echter, op vlak van *beroepsgroep* konden er wel meer verschillen gevonden worden. Daarbij viel op dat voornamelijk psychologen in significant hogere mate aangaven dat grensoverschrijdend gedrag een probleem vormt in de sport, dat ze zelf iets kunnen doen aan grensoverschrijdend gedrag in hun functie en dat het de taak is van de sportorganisatie om na te denken over de preventie ervan, maar ook zijn ze meer van plan om uit te zoeken wat ze zelf kunnen doen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen in vergelijking met de andere professionals. Er werden geen verschillen gevonden tussen de gezondheidsprofessionals en de andere beroepsgroepen.

3.6. Waakzaamheid voor signalen

Omtrent het **waakzaam** zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag gaf iets meer dan één derde van de professionals aan dat ze zich comfortabel ($n = 18$, 27%) of zelfs zeer comfortabel ($n = 6$, 9%) voelen om waakzaam te zijn voor signalen. De grootste groep van professionals gaf aan zich enigszins ongemakkelijk tot enigszins comfortabel ($n = 44$, 65%) te voelen om waakzaam te zijn. Echter vond de meerderheid van de professionals dit een belangrijk ($n = 41$, 61%) of zeer belangrijk ($n = 19$, 28%) onderdeel van hun functie. Daarnaast gaf de meerderheid ($n = 60$, 87%) van de professionals aan dat de meeste van hun collega's het (volledig) zouden goedkeuren dat ze waakzaam zijn voor signalen. Ze rapporteerden eveneens dat ze denken dat de meeste van de ($n = 37$, 54%) of zelfs alle ($n = 14$, 21%) collega's waakzaam zou zijn. Tot slot gaf één derde van de professionals aan dat ze zich helemaal niet tot matig zelfverzekerd ($n = 25$, 37%) voelen om waakzaam te zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag. Voor een visuele weergave van alle items, zie de bijlage, 6.3 Figuren Waakzaamheid voor signalen.

Er werden geen tot weinig verschillen gevonden op vlak *gender*, *leeftijd*, *anciënniteit* en *beroepsgroep*.

3.7. Melden

Bijna alle professionals gaven aan dat ze het **melden** van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag (zeer) belangrijk ($n = 59$, 88%), vinden in hun functie. Echter, bijna de helft ($n = 33$, 46%) van de professionals gaf aan dat ze het melden van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag (enigszins) ongemakkelijk

vinden. Aansluitend gaven de professionals aan dat de meeste collega's het (volledig) zouden goedkeuren ($n = 54$, 82%) wanneer ze vermoedens zouden melden. Aansluitend gaf de meerderheid aan dat ze zich (zeer) zelfverzekerd ($n = 45$, 69%) voelen om vermoedens te melden. Tot slot gaf 50% ($n = 34$) van de professionals aan dat het helemaal hun verantwoordelijkheid is om vermoedens te melden, maar 16% ($n = 11$) gaf aan dat dit een beetje hun verantwoordelijkheid is. Voor een visuele weergave van alle items, zie de bijlage, 6.4 Figuren Melden.

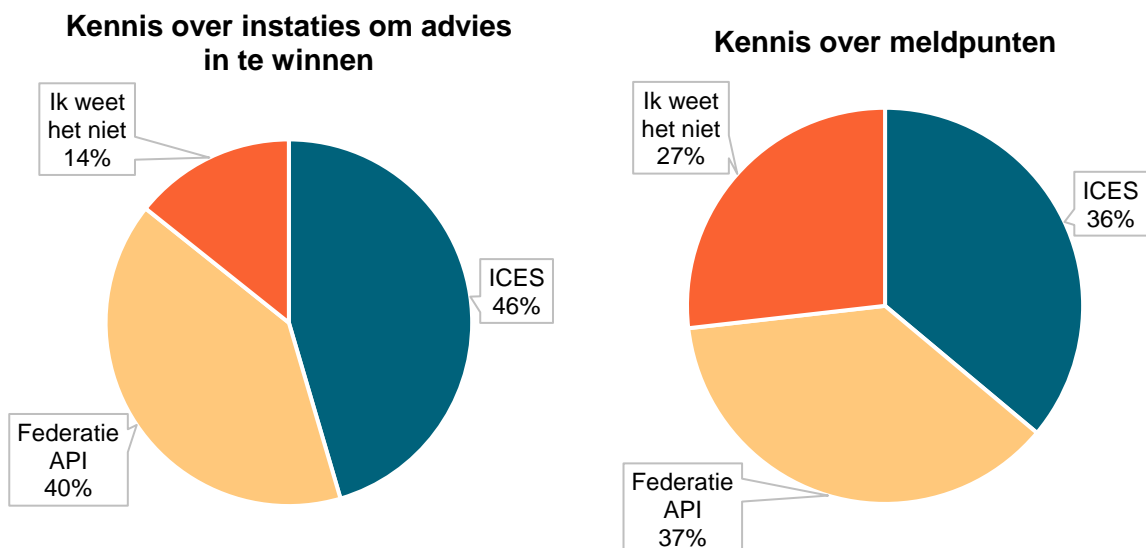
Omtrent het melden van signalen konden er geen verschillen gevonden worden tussen *gender*, *leeftijd* en *anciënniteit*. Op vlak van *beroepsgroepen* rapporteerden de psychologen dat ze zich meer comfortabel voelen om vermoedens te melden, $U = 222.00$, $p < 0.05$, en vonden ze dit ook meer belangrijk, $U = 263.00$, $p < 0.05$, in vergelijking met de andere beroepsgroepen.

3.8. Handelingsprotocol, advies- en meldkanalen

Slechts één derde ($n = 25$, 37%) van de professionals gaf aan dat diens beroepsvereniging of sportorganisatie een **handelingsprotocol** beschikbaar heeft voor het behandelen van klachten van grensoverschrijdend gedrag. Daarbij aansluitend gaf slechts een kleine minderheid ($n = 25$, 44%) aan dat ze een systematisch handelingsprotocol volgen. De meerderheid gaf aan het niet te weten ($n = 33$, 49%) of dat er geen protocol beschikbaar is ($n = 9$, 13%).

De voornaamste **meldpunten of instanties** die werden vermeld door de professionals waar ze terecht kunnen wanneer ze *advies* willen inwinnen bij situaties van grensoverschrijdend gedrag waren het Centrum Ethiek in de Sport ($n = 25$, 35%) en de federatie API's ($n = 22$, 31%), zie Figuur 8. Andere instanties waren het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, sportpsychologen, het management van de sportorganisatie, CLB, politie, en Hulplijn 1712. Opvallend, 11% ($n = 8$) van de professionals kent geen meldpunten of instanties. Eenzelfde patroon werd geobserveerd omtrent meldpunten en instanties waar men terecht kan om een *melding* te doen, nl. één derde gaf aan dat dit kan bij de federatie API's ($n = 26$, 36%) en Centrum Ethiek in de Sport ($n = 25$, 35%), gevolgd door Hulplijn 1712 ($n = 18$, 25%) en de politie ($n = 9$, 13%). Andere instanties waren Sport Vlaanderen, het management van de sportorganisatie, en Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Echter, één vierde ($n = 19$, 26%) gaf aan geen meldpunten te kennen waar ze een melding kunnen doen.

Figuur 8 Belangrijkste meldpunten/ instanties om advies in te winnen en om vermoedens te melden volgens de Vlaamse gezondheidsprofessionals

Op het moment van de bevraging gaf 13% ($n = 9$) van de professionals aan dat ze op dat moment **vermoedens** hadden van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van één van de jonge competitiesporters

waarmee ze momenteel werkten. De helft van de professionals ($n = 35$, 52%) gaf wel aan eerder al advies te hebben ingewonnen of een melding te hebben gemaakt over grensoverschrijdend gedrag. De instanties waarbij ze *advies hebben ingewonnen of een melding hebben gemaakt* waren het management van de sportorganisatie, de (federatie) API, het Centrum Ethiek in de Sport, collega's, politie, en het Zorgcentrum na Seksueel Geweld. Van diegenen die één melding hebben gedaan in het verleden, was 73% ($n = 8$) tevreden over de verdere opvolging en/of afloop van de melding, maar bijna één derde ($n = 3$, 27%) was ontevreden of niet zeker. Een meer variabel patroon werd gerapporteerd door de professionals die meerdere meldingen hebben gedaan, nl. 48% was tevreden van de verdere opvolging, 39% was ontevreden of niet zeker, en 13% gaf aan dat dit afhankelijk was van de melding. Opvallend, 15% ($n = 10$) van de professionals gaf aan dat ze het gevoel hebben dat ze beter andere stappen hadden ondernomen bij een eerdere melding en/of vaststelling van grensoverschrijdend gedrag. Andere stappen die werden aangehaald waren het eerder melding moeten maken, het gevoel te hebben nog meer te moeten doen in zo'n situaties, en anderen die eerder verantwoordelijkheid hadden moeten nemen.

De professionals werden eveneens gevraagd in welke mate ze vinden dat het **verplicht** moet worden dat professionals vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag moeten melden bij het meldkanaal van de sportorganisatie, zie Figuur 9. De meerderheid van de professionals gaf aan hiermee akkoord te zijn ($n = 55$, 87%). Echter, niet onbelangrijk, acht professionals (13%) gingen hier niet mee akkoord. We vroegen de professionals eveneens wie zij het best geplaatst vinden om vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag te melden. Daarbij gaf 75% ($n = 54$) aan dat iedereen (dus iedereen in de sportersentourage van een jonge sporter) hiervoor geplaatst is. Sportartsen en psychologen werden door 28% ($n = 20$) van de professionals aangegeven.

Figuur 9 Verplichting voor professionals om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden bij een meldkanaal

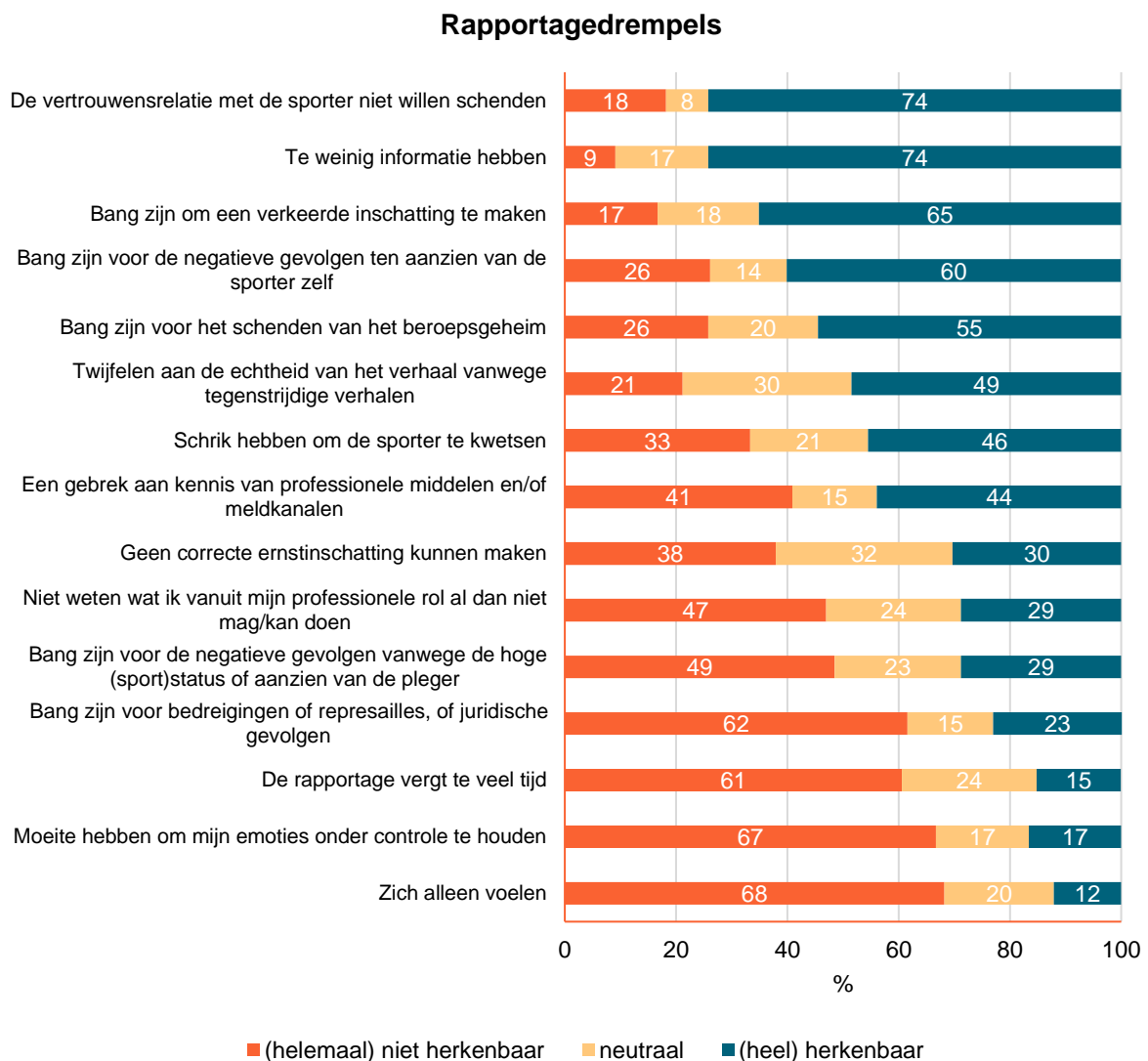
Er werden *weinig verschillen* teruggevonden omtrent de variabelen over het handelingsprotocol en de meldkanalen. Tussen mannen en vrouwen konden geen verschillen geobserveerd worden. Professionals in de oudere *leeftijdsgroep* rapporteerden significant meer dat ze al meerdere keren advies hebben ingewonnen omtrent grensoverschrijdend gedrag, waarbij de professionals in de jongere leeftijdsgroep substantieel meer aangaven dat ze dit nog niet hebben gedaan, $\chi^2(2) = 7.67$, $p < 0.05$. Eenzelfde patroon werd gevonden op vlak van *anciënniteit*, diegene met minder werkervaring gaven aanmerkelijk meer aan dat ze nog geen advies hebben ingewonnen in vergelijking met professionals met meer werkervaring $\chi^2(2) = 7.09$, $p < 0.05$. Tot slot, *gezondheidsprofessionals* rapporteerden verhoudingsgewijs meer vermoedens van grensoverschrijdend gedrag in vergelijking met de andere beroepsgroepen, $\chi^2(2) = 15.46$, $p < 0.001$.

3.9. Rapportagedrempels

Figuur 10 toont de verschillende **rapportagedrempels** die werden voorgelegd aan de professionals. Professionals dienden aan te geven in welke mate de verschillende verklaringen herkenbaar zijn wanneer ze geconfronteerd worden met een vermoeden, beschuldiging of bekendmaking van duidelijk aantoonbaar grensoverschrijdend gedrag. Drempels die door de meerderheid van de professionals werden aangeduid als herkenbaar waren: het niet willen schenden van de vertrouwensrelatie met de sporter, te weinig informatie hebben, bang zijn om een verkeerde inschatting te maken en bang zijn voor de negatieve gevolgen ten aanzien van de sporter.

Op vlak van *gender en anciënniteit* werden er geen verschillen gevonden voor de verschillende rapportagedrempels. 'Te weinig informatie hebben', was voor de professionals in de jongste *leeftijdsgroep* meer herkenbaar dan voor hun collega's in de oudere leeftijdsgroep, $U = 389.00, p < 0.05$. Tot slot vonden de *artsen* het item 'Bang om het beroepsgeheim te schenden' significant meer herkenbaar in vergelijking met andere beroepsgroepen, $F(4, 61) = 4.04, p < 0.01$.

Figuur 10 Herkenbaarheid rapportagedrempels van de Vlaamse gezondheidsprofessionals wanneer die geconfronteerd wordt met een vermoeden, beschuldiging of bekendmaking van duidelijk aantoonbaar grensoverschrijdend gedrag

Noot. $n = 66$.

4. Conclusie

Grensoverschrijdend gedrag in de sport is een wijdverspreid probleem dat vooral door jonge competitiesporters ervaren wordt. Eén manier om dit te gaan voorkomen is het stimuleren van **positief omstandersgedrag** bij alle actoren in de entourage van de jonge competitiesporters. Het beslissingsproces om positief omstandersgedrag te stellen is echter complex [12] en de huidige kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties van de Vlaamse gezondheidsprofessionals (artsen, kinesisten, psychologen, fysieke trainers, topsportschoolmedewerkers, carrièrebegeleiders) omtrent het opmerken van en reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van jonge competitiesporters is momenteel nog niet in kaart gebracht. Het **huidige onderzoek** kwam hieraan tegemoet door een online bevraging te verspreiden in deze doelgroep om deze verschillende elementen in kaart te brengen.

In totaal werden er 72 gezondheidsprofessionals weerhouden voor de analyses. Deze groep bestond uit 28% kinesisten, 26% artsen, 21% psychologen, 8% topsportschoolmedewerkers en 17% andere professionals die werken met jonge competitiesporters in Vlaanderen. De **eerste fase** in het beslissingsproces om positief omstandersgedrag te stellen is het **opmerken** van een grensoverschrijdende situatie (stap1) en inschatten dat er sprake is van een **probleem** (stap 2) [12]. De meerderheid van de bevroegde groep Vlaamse professionals gaf aan dat **grensoverschrijdend gedrag** een **probleem** vormt in de sport. De **helft** gaf aan in de **laatste 12 maanden** een **situatie** te hebben gezien of gehoord waarvan zij vonden dat deze **grensoverschrijdend** was. Ten tijde van het onderzoek had een minderheid (13%) van de professionals vermoedens van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van één van de jonge competitiesporters waarmee ze momenteel werken.

Wanneer we vroegen naar voorbeelden van **situaties** van grensoverschrijdend gedrag, dan haalden de professionals voornamelijk situaties aan die omschreven kunnen worden als psychisch grensoverschrijdend gedrag. Enkele voorbeelden waren: een trainer maakt misplaatste opmerkingen over een sporter, ouders schelden andere spelers uit, sporters vertonen ernstig pestgedrag naar elkaar. Het zijn ook de gedragingen van **psychisch grensoverschrijdend gedrag** die, verderop in het onderzoek, qua aanvaardbaarheid met meer variatie worden beoordeeld. Een deelnemer gaf expliciet aan dat het in de sportcontext niet altijd even eenduidig is waar de grenzen liggen en welke gedragingen als normaal mogen beschouwd worden. De professional gaf hierbij aan dat het belangrijk is om duidelijkheid te scheppen, met de nodige aandacht voor eenvoud in de communicatie. Deze vraag sluit aan bij het bredere onderzoeksopzet van dit project, waarin de dialoog met coaches en sporters aangegaan wordt over dit type gedragingen. Het is dan ook opportuun om dit gesprek verder te zetten en ook andere actoren in de sportcontext, zoals deze gezondheidsprofessionals te betrekken.

De **3^e stap** in het beslissingsproces om positief omstandersgedrag te stellen houdt in dat de omstander zich **verantwoordelijk** voelt om in te grijpen in de grensoverschrijdende situatie. De **grote meerderheid (82%)** van de professionals gaf aan dat het (vooral of helemaal) hun verantwoordelijkheid is om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te gaan melden. Echter, **16%** gaf aan dat dit slechts een **beetje** hun **verantwoordelijkheid** is en **2%** gaf zelfs aan dat dit **totaal niet** hun verantwoordelijkheid is. Deze resultaten tonen aan dat nog niet alle gezondheidsprofessionals zich verantwoordelijk en zelfverzekerd voelen om signalen van grensoverschrijdend gedrag op te merken en hier vervolgens op te reageren.

In de **4^e stap** is het belangrijk dat de omstander nagaat hoe adequaat te handelen in de situatie. Opleiding kan in deze stap een belangrijke rol spelen. Ondanks het grote aantal professionals dat aangaf recent een situatie te hebben gezien of gehoord, gaf bijna de helft van de professionals aan nog **geen informatie of opleiding** te hebben gekregen over dit thema. Dit gegeven verklaart mogelijk waarom ongeveer één derde van de professionals aangaf niet te weten waar ze advies kunnen inwinnen en/of bij welke instanties ze een melding kunnen doen bij vermoedens van grensoverschrijdend gedrag. Zo weet bv. 36% van de professionals niet wat de functie van Aanspreekpunt Integriteit (API) inhoudt en wist **de helft** zelfs niet wie de API is bij de sportorganisatie(s) waar zij bij betrokken zijn. De meerderheid van de professionals gaf wel aan **kennis** te willen opdoen over dit thema.

Eén van de zaken die professionals kunnen doen wanneer ze situaties van grensoverschrijdend gedrag opmerken, is het **melden** ervan bij de daarvoor voorziene meldkanalen. De meerderheid van de professionals gaf aan het **belangrijk** te vinden dat ze situaties van grensoverschrijdend gedrag melden. Hoewel de meerderheid van de professionals het (zeer) belangrijk vindt om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden, voelt de grootste groep van professionals zich **oncomfortabel** om waakzaam te zijn voor signalen en om situaties te gaan melden. Desondanks geven bijna alle bevroegde professionals (87%) aan dat professionals die werken met jonge competitiesporters **verplicht** zouden moeten worden om situaties van grensoverschrijdend gedrag te **melden**. Dit onderzoek toonde ook aan dat er een groot tekort is aan (kennis over) een **handelingsprotocol** voor deze professionals om om te gaan met situaties van grensoverschrijdend gedrag. Slechts één derde van de professionals gaf aan dat hun beroepsgroep of sportorganisatie momenteel zo'n handelingsprotocol heeft. Deze resultaten benadrukken de urgente noodzaak voor het opstellen van duidelijke richtlijnen voor verschillende gezondheidsprofessionals omtrent het reageren op situaties van grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor kan gekeken worden naar internationale standaarden en richtlijnen die beschikbaar zijn, zoals de IOC Consensus Statement on non-accidental violence in sport [3], de position statement van de Canadian Academy of Sport and Exercise Medicine [16], de position statement van de International Society of Sport Psychology [19], en de position statement van de American Medical Society for Sports Medicine [20]. Daarnaast lijkt er ook een draagvlak te zijn in deze groep professionals om een **verplichte meldcode** voor grensoverschrijdend gedrag in te voeren.

De **5^e en laatste stap** het effectief stellen van positief omstandersgedrag. We merken echter dat het voor de professionals niet altijd eenvoudig is om situaties te gaan melden. **Rapportagedrempels** die voornamelijk worden aangegeven zijn het niet willen schenden van de vertrouwensrelatie met de sporter, te weinig informatie hebben, bang zijn om verkeerde inschattingen te maken, en bang zijn voor de negatieve gevolgen ten aanzien van de sporter zelf.

Tot slot werden er algemeen genomen **weinig verschillen** gevonden tussen de beroepsgroepen op vlak van hun kennis, bewustzijn, attitudes, normen en competenties omtrent het opmerken van en reageren op grensoverschrijdend gedrag in de sport. De verschillen die werden geobserveerd toonden aan dat de (sport)**psychologen** reeds meer informatie hadden ontvangen over het thema grensoverschrijdend gedrag en API's, meer situaties als onaanvaardbaar beoordeelden en een hogere veranderingsbereidheid vertoonden. Deze resultaten zijn wellicht te verklaren door hun opleidingsachtergrond en voeling met de problematiek.

4.1. Aanbevelingen

De resultaten en algemene conclusies van het huidige onderzoek tonen aan dat een betekenisvolle groep van Vlaamse professionals op dit moment grensoverschrijdend gedrag opmerkt of in het verleden heeft opgemerkt. Hoewel dit aantal ons niet mag verbazen, gezien de hoge prevalentie van grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse sport, betekent dit wel dat het **thema actueler** is dan ooit, vaker **besproken** en **opgemerkt** wordt door deze doelgroep. Velen van deze professionals worden dus actueel geconfronteerd met vragen, bezorgdheden, vermoedens of effectieve situaties van grensoverschrijdend gedrag in hun werk met jonge competitiesporters. Het **belang** van een degelijke **basisopleiding en begeleiding** van deze professionals die werken met jonge competitiesporters is dan ook groot.

Belangrijk is dat een **basisopleiding** daarbij dient in te gaan op het thema grensoverschrijdend gedrag, meer specifiek wat het is, wat de mogelijke signalen en risicofactoren zijn, waar je terecht kan bij vermoedens, en een duidelijke kennismaking met de API. Belangrijk is dat deze basisopleiding laagdrempelig is en aansluit bij de noden van de professionals. In het huidig onderzoek hebben we opgemerkt dat professionals meer kennis willen opdoen, maar we hebben hun opleidingsnoden nog niet verder in kaart gebracht. In een vervolgonderzoek zal hier verder op ingegaan worden zodanig dat meer concrete aanbevelingen omtrent de vorm van de basisopleiding gegeven kunnen worden. Naast een verplichte basisopleiding voor sportprofessionals, lijkt ook regelmatige bijscholing en supervisie belangrijk om nieuwe wetenschappelijke inzichten bij te brengen en ondersteuning te bieden bij grensoverschrijdende situaties waarmee de professionals in aanraking komen. Dit kan wellicht in samenspraak met het Centrum Ethiek in de Sport en de relevante beroepsverenigingen georganiseerd en geaccrediteerd worden.

Naast het voorzien van een basisopleiding aangevuld met regelmatige bijscholingen en supervisie, is het belangrijk dat de verschillende beroepsgroepen van gezondheidsprofessionals zicht hebben op de beschikbare **meld- en hulpverleningskanalen**. Dit is cruciale basisinformatie die bij elke gezondheidsprofessional gekend zou moeten zijn. Aansluitend is het belangrijk dat beroepsgroepen (al dan niet samen met sportorganisaties) aan de slag gaan om duidelijke **handelingsprotocollen** op te stellen. Door eenduidige protocollen op te stellen voor de sportersentourage, wordt het voor iedereen duidelijk waar diens verantwoordelijkheden liggen en welke stappen genomen kunnen worden. Het is daarbij zinvol om het draagvlak voor de meldplicht voor professionals verder te exploreren. Het idee van een **verplichte meldcode**, waarvoor er een draagvlak lijkt in onze bevraagde groep van professionals, dient eveneens verder onderzocht te worden. Voor het opstellen van een eventuele verplichte meldcode kan er gekeken worden naar de Nederlandse voorbeelden van Centrum Veilige Sport⁴ en de meldcode van Veilig Thuis⁵, maar ook naar het Belgische voorbeeld van de meldcode partnergeweld⁶ van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

Wanneer we willen inzetten op het **stimuleren van positief omstandersgedrag** bij **professionals** in de sportersentourage is het **belangrijk** om voldoende aandacht te schenken aan de ontwikkeling van een degelijke basisopleiding, het uitwerken van duidelijke handelingsprotocollen en het inventariseren van de opties omtrent een verplichte meldcode. Op deze manier kunnen we grensoverschrijdend gedrag in de sport hopelijk **sneller detecteren** om er vervolgens meer **adequaat** op te **reageren** zodanig dat de impact voor de slachtoffers verkleind wordt. Hoe meer actoren in de sportcontext die verantwoordelijkheid opnemen, hoe veiliger de omgeving wordt.

Tenslotte is het belangrijk om ook de **brede context** rond de jonge sporter en de professional niet uit het oog te verliezen. Grensoverschrijdend gedrag gebeurt niet in een vacuüm, maar in een sociale context waarin andere actoren, zoals ouders, trainers, bestuurders, sponsors, media een rol spelen en de organisatorische en maatschappelijke normen en waarden een grote invloed uitoefenen. Enkel inzetten op individuele gedragsverandering is dus onvoldoende wanneer er niet gewerkt wordt aan een bredere cultuurverandering, besluitvorming en beleid binnen en buiten de sport.

⁴ [Meldcode Grensoverschrijdend gedrag in de sport](#) van Centrum Veilige Sport

⁵ [Meldcode](#) van Veilig Thuis

⁶ [Handleiding bij de meldcode partnergeweld](#) van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

5. Referenties

- [1] Sport Vlaanderen, 'Kennisplatform'. [Online]. Beschikbaar op: <https://www.sport.vlaanderen/kennisplatform/open-data/>
- [2] S. J. Biddle, 'Physical activity and mental health: evidence is growing', *World Psychiatry*, vol. 15, nr. 2, pp. 176-177, 2016, doi: 10.1002/wps.20332.
- [3] M. Mountjoy e.a., 'The IOC Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport.', *Br. J. Sports Med.*, vol. 50, pp. 1019-1029, 2016, doi: 10.1136/bjsports-2016-096121.
- [4] Centrum Ethiek in de Sport, 'Grensoverschrijdend gedrag'. [Online]. Beschikbaar op: <https://www.ethischsporten.be/themas/#grensoverschrijdend-gedrag>
- [5] M. Hartill e.a., 'Prevalence of interpersonal violence against children in sport in six European countries', *Child Abuse Negl.*, vol. 146, p. 106513, dec. 2023, doi: 10.1016/j.chiabu.2023.106513.
- [6] M. J. Hartill e.a., 'CASES: General Report. The prevalence and characteristics of interpersonal violence against children (IVAC) inside and outside sport in six European countries', Edge Hill University, Ormskirk, 2021. [Online]. Beschikbaar op: https://figshare.edgehill.ac.uk/articles/report/CASES_General_Report_The_prevalence_and_characteristics_of_interpersonal_violence_against_children_IVAC_inside_and_outside_sport_in_six_European_countries/17086616/1
- [7] T. Vertommen, M. Decuyper, S. Parent, A. Pankowiak, en M. N. Woessner, 'Interpersonal Violence in Belgian Sport Today: Young Athletes Report', *Int. J. Environ. Res. Public Health*, vol. 19, nr. 18, p. 11745, sep. 2022, doi: 10.3390/ijerph191811745.
- [8] T. Vertommen, M. Laureys, D. Stockman, H. Verhelle, en N. Aga, "Jij kan de absolute top bereiken, maar alleen als je me vertrouwt". Plegerkenmerken van seksueel kindermisbruik in de sport vanuit slachtofferperspectief', *Panopticon*, vol. 40, nr. 4, pp. 254-272, 2019.
- [9] C. Cunnington en T. Clark, "They would rather not have known and me kept my mouth shut": The role of neutralisation in responding to the disclosure of childhood sexual abuse', *Qual. Soc. Work*, vol. 22, nr. 6, pp. 1157-1174, nov. 2023, doi: 10.1177/14733250221124300.
- [10] S. Tillman, T. Bryant-Davis, K. Smith, en A. Marks, 'Shattering Silence: Exploring Barriers to Disclosure for African American Sexual Assault Survivors', *Trauma Violence Abuse*, vol. 11, nr. 2, pp. 59-70, apr. 2010, doi: 10.1177/1524838010363717.
- [11] V. L. Banyard, R. Eckstein, en M. Moynihan, 'Sexual Violence Prevention: The Role of Stages of Change', *J. Interpers. Violence*, vol. 25, pp. 111-35, 2009, doi: 10.1177/0886260508329123.
- [12] B. Latané en J. M. Darley, *The unresponsive bystander: why doesn't he help?* New York: Appleton-Century-Crofts, 1970.
- [13] H. Verhelle, T. Vertommen, en G.-J. Y. Peters, 'Preventing sexual violence in sport: Determinants of positive coach-bystander behavior', *Front. Psychol.*, vol. 13, p. 862220, jul. 2022, doi: 10.3389/fpsyg.2022.862220.
- [14] M. L. Mountjoy en E. Verhagen, "#BeTheChange": the responsibility of sports medicine in protecting athletes from harassment and abuse in sport', *BMJ Open Sport Exerc. Med.*, vol. 8, nr. 1, p. e001303, feb. 2022, doi: 10.1136/bmjsem-2021-001303.
- [15] S. Marks, M. Mountjoy, en M. Marcus, 'Sexual harassment and abuse in sport: the role of the team doctor', *Br J Sports Med*, vol. 46, nr. 13, pp. 905-U20, 2012, doi: 10.1136/bjsports-2011-090345.
- [16] A. E. Stirling, A. R. Taylor, M. L. Mountjoy, E. L. Cruz, en E. J. Bridges, 'Canadian Academy of Sport and Exercise Medicine Position Paper: The Clinician's Role in Addressing and Preventing Maltreatment in Sport—10-year Anniversary', *Clin. J. Sport Med.*, vol. 33, nr. 2, pp. 103-109, mrt. 2023, doi: 10.1097/JSM.0000000000001129.
- [17] A. Stirling en G. Kerr, 'Sport Psychology Consultants as Agents of Child Protection', *J. Appl. Sport Psychol.*, vol. 22, nr. 3, pp. 305-319, 2010, doi: 10.1080/10413201003795485.
- [18] G. Kerr en A. Stirling, 'Where is Safeguarding in Sport Psychology Research and Practice?', *J. Appl. Sport Psychol.*, vol. 31, nr. 4, pp. 367-384, okt. 2019, doi: 10.1080/10413200.2018.1559255.
- [19] G. Tenenbaum, R. N. Singer, E. Stewart, en J. Duda, 'Aggression and Violence in Sport: An ISSP Position Stand', *Sport Psychol.*, vol. 11, nr. 1, pp. 1-7, mrt. 1997, doi: 10.1123/tsp.11.1.1.
- [20] J. S. Koontz e.a., 'Sexual violence in sport: American Medical Society for Sports Medicine Position Statement', *Br. J. Sports Med.*, vol. 55, nr. 3, pp. 132-134, feb. 2021, doi: 10.1136/bjsports-2020-102226.

6. Bijlagen

6.1. Vragenlijst

THOMAS MORE

Met medewerking van

en

* Beste professional en sportliefhebber,

Welkom en dankjewel dat je de tijd neemt voor deze vragenlijst!

Als sportprofessional (arts, sportpsycholoog, kinesist, diëtist, fysieke trainer, topsportschool medewerker en andere) wil je natuurlijk dat sporters in een veilige omgeving kunnen sporten. Jij speelt daarin een belangrijke rol en daarom luisteren we graag naar jou.

Wij zijn onderzoekers van de Thomas More hogeschool in Antwerpen, en in samenwerking met Universiteit Gent en Sport Vlaanderen, willen we nagaan wat jij weet over grensoverschrijdend gedrag, welke signalen jij opmerkt en wanneer/hoe jij ingrijpt. We gebruiken jouw input om later een bijscholing te ontwerpen waarin we gericht kunnen inspelen op de bijscholingsnoden. Deze bevraging werd beoordeeld door het Sociaal-Maatschappelijk Ethisch Comité van de KU Leuven. Het gunstig advies werd gegeven op 17 april 2023 (G-2023 04 2147).

Voor meer informatie over de bevraging, kan je contact opnemen met Dr. Tine Vertommen via tine.vertommen@thomasmore.be

Voor we starten met de bevraging, verzoeken wij je onderstaande punten te bevestigen:

- Ik weet dat ik zal deelnemen aan een online bevraging van ongeveer 15 à 20 minuten.
- Ik weet dat er weinig tot geen risico's verbonden zijn aan mijn deelname.

- Ik begrijp dat mijn deelname aan deze bevraging vrijwillig is.
- Ik heb het recht om mijn deelname op elk moment stop te zetten en ik hoef daarvoor geen reden te geven.
- Ik ga akkoord met de anonieme verzameling, verwerking en gebruik van deze gegevens voor wetenschappelijk onderzoek. Mijn gegevens zullen strikt vertrouwelijk behandeld worden. Voor de verdere verwerking van de verzamelde gegevens geldt het algemeen belang als rechtsgrond volgens de AVG/GDPR. Stopzetting van deelname aan de bevraging houdt dus in dat de eerder verzamelde gegevens nog verder rechtsgeldig kunnen worden betrokken in de bevraging en niet moeten worden verwijderd door KU Leuven.
- Ik weet dat ik contact kan opnemen met de onderzoekers wanneer ik op de hoogte wil blijven van de resultaten van dit onderzoek.
- Voor vragen evenals voor de uitoefening van mijn rechten (inzage gegevens, correctie ervan, ...) weet ik dat ik na mijn deelname terecht kan bij: Dr. Tine Vertommen – tine.vertommen@thomasmore.be.
- Meer informatie met betrekking tot privacy in onderzoek kan ik terugvinden op www.kuleuven.be/privacy.
- Verdere vragen over privacyaspecten kan ik mij richten tot de data protection officer: dpo@kuleuven.be.
- Voor eventuele klachten of andere bezorgdheden over ethische aspecten van deze bevraging kan ik contact opnemen met de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van KU Leuven: smec@kuleuven.be.
- Ik weet dat ik bij de Hulplijn 1712 terecht kan indien ik ongemakken of moeilijkheden ervaar als gevolg van de thema's die tijdens de bevraging aan bod kwamen.

Ik heb bovenstaande informatie gelezen en begrepen en heb antwoord gekregen op al mijn vragen betreffende deze bevraging. Ik stem toe om deel te nemen.

- Ja, ik ga akkoord
- Nee, ik ga niet akkoord en beëindig hierbij mijn deelname

*** Werk jij met jonge competitiesporters in Vlaanderen?**

Hiermee bedoelen we: sporters jonger dan 25 jaar die actief zijn in de competitiesport.

- Ja, en ik doe dat nog steeds
- Ja, in een recent verleden (niet langer dan 2 jaar geleden), maar op dit moment niet meer
- Nee, ik heb nooit met deze doelgroep gewerkt in Vlaanderen

In deze vragenlijst vragen we jou om te focussen op je werk met jonge competitiesporters (nl. sporters jonger dan 25 jaar die actief zijn in de competitiesport) in Vlaanderen. Wie vandaag niet meer actief is, kan terugdenken aan de laatste actieve jaren.

We starten met een paar algemene vragen.

Noot: Jouw antwoord wordt anoniem verzameld en vertrouwelijk behandeld. De gegevens worden enkel op groepsniveau geanalyseerd.

Wat is je leeftijd?

Wat is je gender?

- Man
- Vrouw
- Wil ik liever niet zeggen
- Dat definieer ik zelf. Ik ben:

* Wat is je huidige functie?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Arts
- Kinesitherapeut, osteopaat, manueel therapeut
- Masseur, sportverzorger, ...
- Fysieke trainer
- Psycholoog, psychotherapeut
- Mental coach, high performance coach, ...
- Diëtist

- Carrièrebegeleider
- Ik werk aan een topsportschool/ -internaat
- Trainer/coach
- Andere functie in een sportorganisatie:

Heb je een specialisatie gevolgd tot sportarts?

- Ja
- Nee

Heb je een specialisatie gevolgd tot psychiater?

- Ja
- Nee

Heb je een specialisatie (nl. via een erkende opleiding in het hoger onderwijs) gevolgd tot sportpsycholoog?

- Ja
- Nee

Heb je een specialisatie (nl. via een erkende opleiding in het hoger onderwijs) gevolgd tot sportdiëtist?

- Ja
- Nee

Je werkt aan een topsportschool/ -internaat als

- Directeur / coördinator

- Opvoeder / ondersteuner
- Leerkracht
- Wens ik niet te zeggen

Hoeveel jaren ervaring heb jij in het werken met jonge competitieporters?

bv. 2 (gebruik gehele getallen)

*** Wat is het wedstrijdniveau van de jonge competitieporters waar jij mee werkt?**

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Recreatief niveau
- Lokaal of regionaal competitieniveau
- Nationaal niveau
- Internationaal niveau

Wat zijn de sporttakken van de jonge competitieporters waar jij mee werkt?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Agrogolf

Aikido

Amerikaans voetbal

Atletiek

Werk jij ook met G-sporters?

- Ja
- Nee

Op welke locatie werk jij het vaakst met de jonge competitiesporters?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- In of rond de sportinfrastructuur
- In mijn eigen praktijk (buiten de sportinfrastructuur)
- In de topsportschool (bv. klaslokaal)
- In de burelen van de sportorganisatie
- In het internaat van de topsportschool
- Online
- Andere:

Heb jij eerder al informatie gekregen over grensoverschrijdend gedrag in de sport?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Nee
- Ja, in mijn basisopleiding
- Ja, via ICES/mijn sportorganisatie
- Ja, namelijk via

In de Vlaamse sportsector zijn Aanspreekpunten Integriteit (API; of vertrouwenspersoon) actief.

Ben jij bekend met hun functie?

- Ja
- Nee
- Ik weet het niet zeker

Vervul jij de taak van API in een sportorganisatie?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Ja, in één of meerdere sportfederaties (federatie-API)
- Ja, in één of meerdere sportclubs (club-API)
- Ja, in een andere sportorganisatie
- Nee

Een Aanspreekpersoon Integriteit is binnen de sportfederatie het eerste aanspreekpunt voor wie een vraag, opmerking, klacht of andere boodschap heeft in verband met fysiek, psychisch of seksueel grensoverschrijdend gedrag en integriteit.

De API luistert naar de vraag of het verhaal en verwijst de melder door wanneer nodig of verleent advies bij de mogelijke vervolgstappen, zonder aan waarheidsvinding te doen. Vaak is de API ook de persoon binnen de federatie die is aangesteld als verantwoordelijke ethiek. De verantwoordelijke ethiek voert preventieactiviteiten uit binnen de sportfederatie en formuleert adviezen naar het management en bestuur. De API kan iemand intern zijn of iemand extern die als federatie-API wordt aangeduid. Voor de verantwoordelijke ethiek raden we aan dat dit een persoon is die actief is in de federatie (bv. personeelslid).

Weet jij wie de API is in de sportorganisatie(s) waar jij werkzaam bent?

- Ja, ik ken de API voor elk van de sportorganisaties waar ik werkzaam ben
- Ja, maar niet voor elke sportorganisatie waar ik werkzaam ben
- Nee

Nu stellen we je een aantal vragen over grensoverschrijdend gedrag in de sport.

Welke vormen van grensoverschrijdend gedrag komen, naar jouw aanvoelen, niet voor in de sportcontext?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Psychisch/emotioneel grensoverschrijdend gedrag (bv. schelden, vernederen, kleineren, ...)
- Fysiek grensoverschrijdend gedrag (bv. slaan, gooien met voorwerp, ...)
- Verwaarlozing (bv. blessures negeren, niet voorzien in noden, ...)
- (Cyber)pesten
- Ontgroeningsrituelen (bv. een doop)
- Al deze vormen komen voor in de sport

Wat is volgens jou het meest voorkomende vorm van grensoverschrijdend gedrag in de sportcontext?

- Psychisch/emotioneel grensoverschrijdend gedrag en verwaarlozing
- Fysiek grensoverschrijdend gedrag
- Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Andere: ...

We omschrijven nu enkele situaties. Gelieve de vorm aan te duiden die van toepassing is. Duid telkens aan over welke vorm van grensoverschrijdend gedrag hier sprake is.

	Psychisch/emotioneel	Verwaarlozing	Fysiek	Seksueel	Geen
Een trainer dwingt een sporter om te blijven trainen ondanks een blessure.	☐	☐	☐	☐	☐
Een medesporter deelde naaktfoto's van een andere sporter tegen hun wil.	☐	☐	☐	☐	☐
Een trainer verbiedt de sportarts om medische zorgen te verstrekken aan een geblesseerde sporter.	☐	☐	☐	☐	☐
Een ouder schreeuwt beledigende opmerkingen naar één van de spelers op het veld.	☐	☐	☐	☐	☐

Welke van de volgende factoren kunnen de kans op grensoverschrijdend gedrag verhogen?

Duid aan wat er allemaal van toepassing is.

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Onbewaakt één-op-één contact tussen een trainer en een sporter
- Een sporter die een hotelkamer deelt met een trainer
- Een sport beoefenen met weinig/verhullende kleding
- Een individuele sport beoefenen
- Meer dan 16 uur per week trainen
- Een vrouwelijke sporter zijn
- Een sporter met een beperking zijn
- Geen van bovenstaande

Welke van de volgende factoren kunnen signalen of symptomen van grensoverschrijdend gedrag zijn?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Stoppen met sporten
- Verminderde sportprestaties
- Problematisch eetpatroon
- Vermoedens van dopinggebruik bij een minderjarige sporter
- Onverklaarbare blessures
- Depressie
- Psychische problemen
- Elk van bovenstaande

Aan het einde van de vragenlijst bezorgen we jou meer informatie over grensoverschrijdend gedrag in de sport.

Hieronder vind je een lijst met gedrag dat plaatsvindt in de competitiesport. Graag horen we jouw mening over hoe **aanvaardbaar** jij dit gedrag vindt **ten aanzien van minderjarige competitiesporters (-18 jaar)** in deze context.

! Opgelet: de lijst bevat zowel mogelijk grensoverschrijdend als mogelijk niet-grensoverschrijdend gedrag en is dus niet bedoeld als waarde-oordeel van onze kant.

In hoeverre vind jij dit gedrag aanvaardbaar ten aanzien van de jonge competitiesporters?

Helemaal onaanvaardbaar

Helemaal aanvaardbaar

1

2

3

4

5

Een **sporter** slaat een andere sporter met een hockeystick.

Twee zestienjarige sporters sturen elkaar screenshots van een pornowebsite.

Een sporter wordt regelmatig uitgesloten of bewust genegeerd door enkele **andere sporters**.

Een **sporter** geeft een high five aan een andere sporter na het scoren van een doelpunt.

Een **opvoeder** van het internaat houdt een sporter in de gaten terwijl die zich uitkleedt.

Een **opvoeder** vernedert een sporter in de cafetaria.

Een sporter is verdrietig na het verliezen van een match. De **trainer** geeft de sporter een knuffel.

Helemaal onaanvaardbaar

Helemaal aanvaardbaar

1

2

3

4

5

Een trainer gooit zijn clipboard naar een sporter.	☐	☐	☐	☐	☐
Na een slechte prestatie, weigert een trainer met één van de sporters te praten en doet alsof die er niet is.	☐	☐	☐	☐	☐
Een trainer geeft actie- en taakgerichte feedback na een mindere prestatie.	☐	☐	☐	☐	☐
In het heetst van de strijd moedigt de trainer zijn spelers aan om het spel keihard te spelen, zelfs wanneer hierbij de regels overtreden worden.	☐	☐	☐	☐	☐
Ondanks duidelijke signalen van uitputting, vraagt de fysieke trainer de sporter om de uitdagende oefening nog eens te herhalen.	☐	☐	☐	☐	☐
Een fysieke trainer maakt kwetsende opmerkingen over de lichaamsbouw van een sporter, in het bijzijn van anderen.	☐	☐	☐	☐	☐

In hoeverre vind jij dit gedrag aanvaardbaar ten aanzien van de jonge competitiesporters?

	Helemaal onaanvaardbaar			Helemaal aanvaardbaar	
	1	2	3	4	5
De opvoeder raadt een jonge sporter aan om diens studies te staken om zich toe te leggen op de topsport/competitiesport.	☐	☐	☐	☐	☐
Een diëtist maakt telkens opmerkingen over het gewicht van een sporter en vertelt dat die dringend moet afvallen.	☐	☐	☐	☐	☐
Een diëtist kent de voorgeschiedenis van een eetstoornis bij een sporter, maar geeft toch uitdrukkelijke waarschuwingen om niet bij te komen tijdens een revalidatie.	☐	☐	☐	☐	☐

Een **sportarts** dwingt een sporter om laxerende middelen te nemen om het ideale wedstrijdgewicht te bereiken.

Een **sportarts** geeft een negatief advies aan een sporter om verder te trainen, en bekijkt samen met de sporter welke alternatieven mogelijk zijn.

Helemaal onaanvaardbaar

Helemaal aanvaardbaar

1

2

3

4

5

Een **kinesist** moedigt een sporter herhaaldelijk aan om door te trainen/spelen wanneer die geblesseerd is, tegen doktersadvies in.

Een **kinesist** hoort een sporter geregeld uit over diens intieme relatie, seksualiteit of seksueel gedrag.

Een **sportpsycholoog** deelt vertrouwelijke informatie over een sporter met andere sporters.

Ouders weigeren hun kind naar de arts te brengen om een mogelijke blessure vast te laten stellen uit angst dat de trainer hun kind niet zal opstellen tijdens de volgende match.

Een **ouder** maakt een sporter belachelijk na een verloren match.

Heb jij in de afgelopen 12 maanden situatie(s) gezien of gehoord waarbij een jonge competitiesporter betrokken was, waarvan je meent dat die grensoverschrijdend was/waren?

- Ja, één keer
- Ja, meerdere keren
- Ik weet het niet zeker

Nee

Je kan hier verder toelichting geven:

Heb je nog andere bedenkingen na het lezen van deze gedragingen? Of zie jij nog andere situaties die in jouw praktijk voorkomen die je met ons wenst te delen? Dan kan je dat hier doen.

Gelieve de volgende stellingen aandachtig te lezen. Duid aan welk antwoord jouw opvatting het beste uitdrukt.

Ik denk dat grensoverschrijdend gedrag in de sport ... probleem vormt.

- helemaal geen
- geen
- een beetje
- een groot
- een heel groot

Ik kan zelf ... doen aan grensoverschrijdend gedrag in mijn huidige functie.

- heel weinig
- weinig

- iets
- veel
- heel veel

Het is ... de taak van de sportorganisatie/topsportschool om na te denken over het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de sport.

- helemaal niet
- een klein beetje
- deels
- grotendeels
- helemaal

Ik vind zelf dat ik ... kennis moet opdoen over grensoverschrijdend gedrag.

- helemaal geen
- een klein beetje
- redelijk wat
- veel
- heel veel

Ik ben van plan om ... kennis op te doen over grensoverschrijdend gedrag.

- helemaal geen
- een klein beetje
- redelijk wat
- veel

heel veel

Ik ben ... van plan om uit te zoeken hoe ik zelf grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen.

helemaal niet

een klein beetje

deels

grotendeels

helemaal

De volgende vragen gaan over het **opmerken** van signalen van grensoverschrijdend gedrag **ten aanzien van jonge competitiesporters**.

Voor mij geeft het waakzaam zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag me een ... gevoel.

zeer ongemakkelijk

ongemakkelijk

enigszins ongemakkelijk

noch ongemakkelijk, noch comfortabel

enigszins comfortabel

comfortabel

zeer comfortabel

Voor mij is waakzaam zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag ...

totaal onbelangrijk

onbelangrijk

- matig belangrijk
- belangrijk
- zeer belangrijk

Voor mij is het waakzaam zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag een ... onderdeel van mijn functie.

- totaal onbelangrijk
- onbelangrijk
- matig belangrijk
- belangrijk
- zeer belangrijk

De meeste van mijn collega's zouden het ... dat ik waakzaam ben voor signalen van grensoverschrijdend gedrag.

- totaal afkeuren
- afkeuren
- enigszins afkeuren
- noch afkeuren, noch goedkeuren
- enigszins goedkeuren
- goedkeuren
- volledig goedkeuren

Ik denk dat ... van mijn collega's waakzaam zouden zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag.

- geen

- sommige
- ongeveer de helft
- de meeste
- alle

Ik ben ... dat ik waakzaam kan zijn voor signalen van grensoverschrijdend gedrag.

- helemaal niet zelfverzekerd
- enigszins zelfverzekerd
- matig zelfverzekerd
- zelfverzekerd
- zeer zelfverzekerd

De volgende vragen hebben betrekking op het **melden** van grensoverschrijdend gedrag, wat inhoudt dat de verantwoordelijke sportorganisatie en/of politie/justitie op de hoogte worden gebracht.

Voor mij is het melden van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag ...

- zeer ongemakkelijk
- ongemakkelijk
- enigszins ongemakkelijk
- noch ongemakkelijk, noch comfortabel
- enigszins comfortabel
- comfortabel
- zeer comfortabel

Voor mij is het melden van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag ...

- totaal onbelangrijk
- onbelangrijk
- matig belangrijk
- belangrijk
- zeer belangrijk

Voor mij is het melden van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag ... in mijn functie.

- totaal onbelangrijk
- onbelangrijk
- matig belangrijk
- belangrijk
- zeer belangrijk

De meeste collega's zouden het ... wanneer ik vermoedens van grensoverschrijdend gedrag meld.

- totaal afkeuren
- afkeuren
- enigszins afkeuren
- noch afkeuren, noch goedkeuren
- enigszins goedkeuren
- goedkeuren
- volledig goedkeuren

Ik denk dat ... van mijn collega's vermoedens van grensoverschrijdend gedrag zouden melden.

- geen
- sommige
- ongeveer de helft
- de meeste
- alle

Ik ben ... dat als ik dat wil, ik vermoedens van grensoverschrijdend gedrag kan melden.

- helemaal niet zelfverzekerd
- enigszins zelfverzekerd
- matig zelfverzekerd
- zelfverzekerd
- zeer zelfverzekerd

Of ik vermoedens van grensoverschrijdend gedrag meld, is in mijn functie ... mijn verantwoordelijkheid.

- totaal niet
- een beetje
- vooral
- helemaal

Heeft jouw beroepsvereniging of sportorganisatie een handelingsprotocol beschikbaar voor het behandelen van klachten van grensoverschrijdend gedrag?

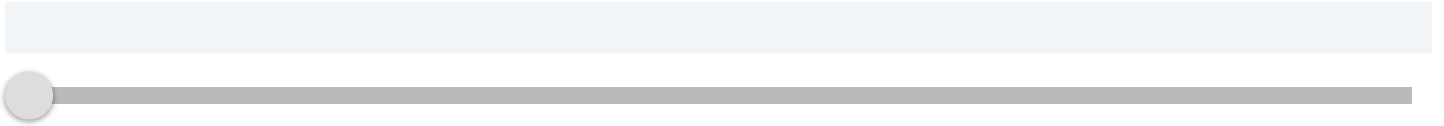
- Ja

Nee

Weet ik niet

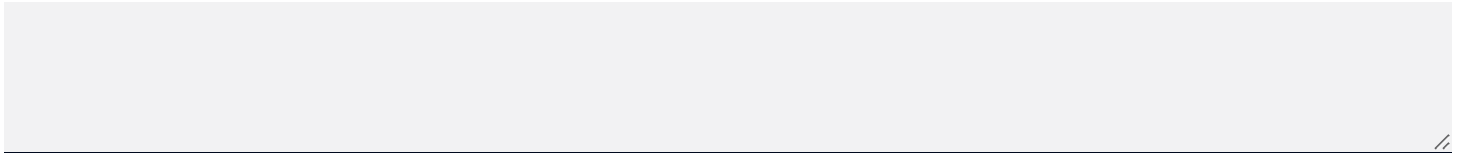
Duid aan:

In welke mate volg jij een systematisch handelingsprotocol wanneer je signalen van grensoverschrijdend gedrag opmerkt?

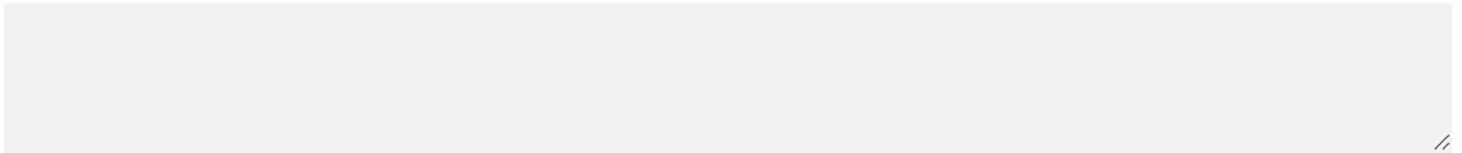
A horizontal slider bar with a light blue background and a grey track. A grey circular knob is positioned at the far left end of the track.

Welke meldpunten of instanties ken jij waar je terecht kan wanneer je advies wil inwinnen over een situatie van grensoverschrijdend gedrag?

A large, empty rectangular text input area with a light grey background and a thin black border.

Welke meldpunten of instanties ken jij waar je terecht kan wanneer je melding wil doen over een situatie van grensoverschrijdend gedrag?

A large, empty rectangular text input area with a light grey background and a thin black border.

Heb jij momenteel vermoedens van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van één van de jonge competitiesporters die je momenteel begeleidt?

De informatie die je hier deelt, wordt vertrouwelijk behandeld. Geef geen identificeerbare gegevens. Vermoed je strafbare feiten? Dan draag jij de verantwoordelijkheid om de betrokkenen aan te spreken en, indien nodig, contact op te nemen met politie, ICES en/of 1712 om de situatie te bespreken.

Ja

- Nee
- Wens ik niet op te antwoorden

Heb je ooit al eens advies ingewonnen of melding gemaakt over grensoverschrijdend gedrag?

- Ja, één keer
- Ja, meerdere keren
- Nee

Via wie/waar heb je advies ingewonnen of melding gemaakt?

Ben je tevreden over de verdere opvolging of het verdere verloop na jouw melding?

- Ja
- Nee
- Ik ben niet zeker

Via wie/waar heb je advies ingewonnen of melding gemaakt?

Indien je meermaals advies hebt ingewonnen via verschillende kanalen mag je deze vermelden.

Ben je tevreden over de verdere opvolging of het verdere verloop na jouw meldingen?

- Ja
- Nee

- Ik ben niet zeker
- Dit is afhankelijk van de melding:

Duid aan:

Als professional die werkt met jonge competitiesporters zou het verplicht moeten worden om vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag te melden bij het meldkanaal van de sportorganisatie.

Wie is volgens jou het best geplaatst om vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag te melden bij het meldkanaal van de sportorganisatie?

- Arts
- Kinesitherapeut, osteopaat, manueel therapeut
- Fysieke trainer
- Psycholoog, psychotherapeut
- Mental coach, high performance coach, ...
- Diëtist
- Carrièrebegeleider
- Directie/ coördinator topsportschool/ -internaat
- Opvoeder/ ondersteuner topsportschool/ -internaat
- Leerkracht topsportschool
- Trainer/coach
- Ouders van de sporter
- Iedereen

Andere:

Als je terugblijkt op eerdere situaties, heb je het gevoel dat je beter andere stappen had ondernomen?

Ja

Nee

Je kan hier verder toelichting geven:

Soms vinden mensen het moeilijk om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden. Tot welk niveau zijn de volgende verklaringen **herkenbaar** voor jou wanneer je geconfronteerd wordt met een vermoeden, beschuldiging of bekendmaking van **duidelijk aantoonbaar** grensoverschrijdend gedrag?

	Helemaal niet herkenbaar					Heel herkenbaar				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Bang zijn om een verkeerde inschatting te maken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Te weinig informatie hebben.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Twijfelen aan de echtheid van het verhaal vanwege tegenstrijdige verhalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Schrik hebben om de sporter te kwetsen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De vertrouwensrelatie met de sporter niet willen schenden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Helemaal niet herkenbaar					Heel herkenbaar				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Bang zijn voor de negatieve gevolgen ten aanzien van de sporter zelf.	☐	☐	☐	☐	☐
Bang zijn voor de negatieve gevolgen vanwege de hoge (sport)status of aanzien van de pleger.	☐	☐	☐	☐	☐
Moeite hebben om mijn emoties onder controle te houden.	☐	☐	☐	☐	☐
Zich alleen voelen.	☐	☐	☐	☐	☐
Bang zijn voor bedreigingen of represailles, of juridische gevolgen.	☐	☐	☐	☐	☐

Helemaal niet herkenbaar

Heel herkenbaar

1

2

3

4

5

Bang zijn voor het schenden van het beroepsgeheim.	☐	☐	☐	☐	☐
Een gebrek aan kennis van professionele middelen en/of meldkanalen.	☐	☐	☐	☐	☐
Niet weten wat ik vanuit mijn professionele rol al dan niet mag/kan doen.	☐	☐	☐	☐	☐
Geen correcte ernstinschatting kunnen maken.	☐	☐	☐	☐	☐
De rapportage vergt te veel tijd.	☐	☐	☐	☐	☐

Zijn er nog situaties die we niet hebben aangehaald, waarover je ons wil vertellen?

Als je andere suggesties, opmerkingen of zorgen hebt over deze vragenlijst, aarzel dan niet om deze hier te delen.

Dit is het einde van de vragenlijst. Dank je voor jouw tijd!

Jouw reactie zal ons helpen om jouw rol te begrijpen bij het opmerken van en reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van jonge competitiesporters.

We benadrukken nogmaals dat de gegevens die je hebt ingevuld strikt vertrouwelijk worden behandeld. We hebben geen manier om jouw antwoorden te identificeren. Alle rapporteringen van de resultaten zullen geaggregeerde gegevens zijn, waarbij dus geen individuen identificeerbaar zullen zijn.

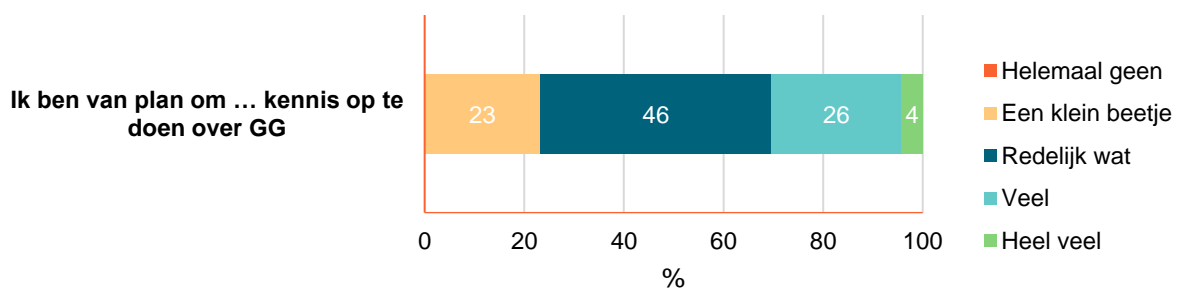
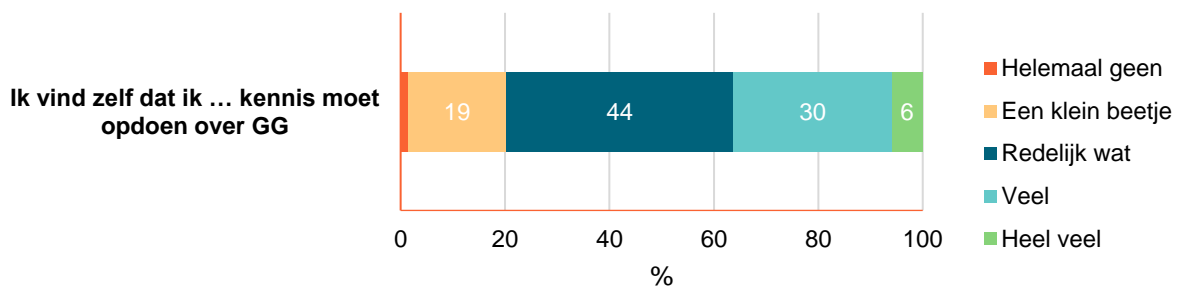
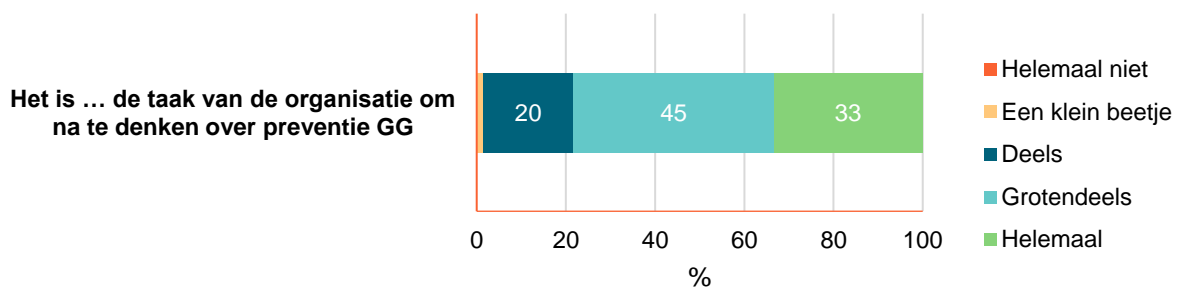
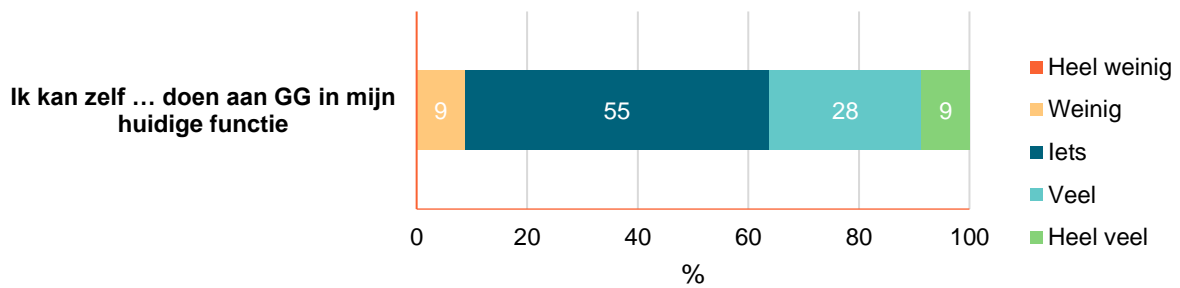
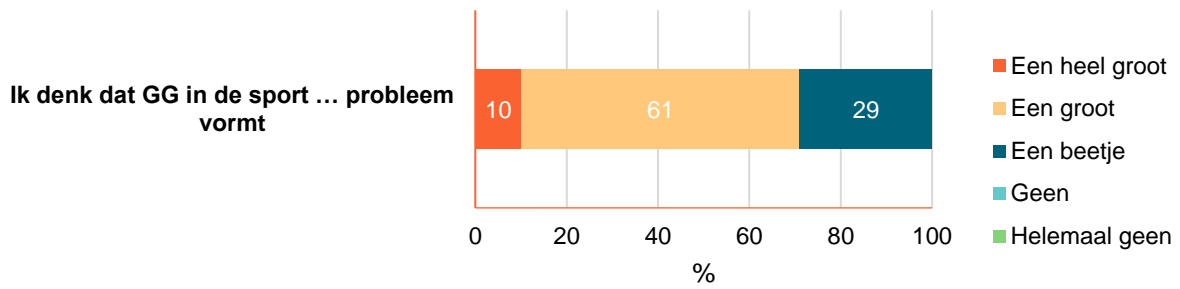
Als je vragen of opmerkingen hebt met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag, kun je contact opnemen met:

- 1712
- De API van de desbetreffende sportfederatie (te vinden via hun website of [hier](#))
- Het onderzoeksteam: via Dr. Tine Vertommen – tine.vertommen@thomasmore.be

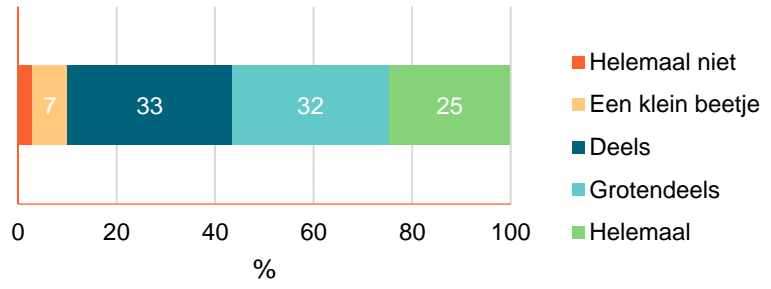
Wil je graag nog meer weten over grensoverschrijdend gedrag en hoe hiermee om te gaan? Klik dan [hier](#) voor meer informatie. Je kan ook steeds terecht op het [Kennisplatform](#) van Sport Vlaanderen voor het permanent online bijscholingsaanbod van de Vlaamse Trainersschool.

Bedankt!

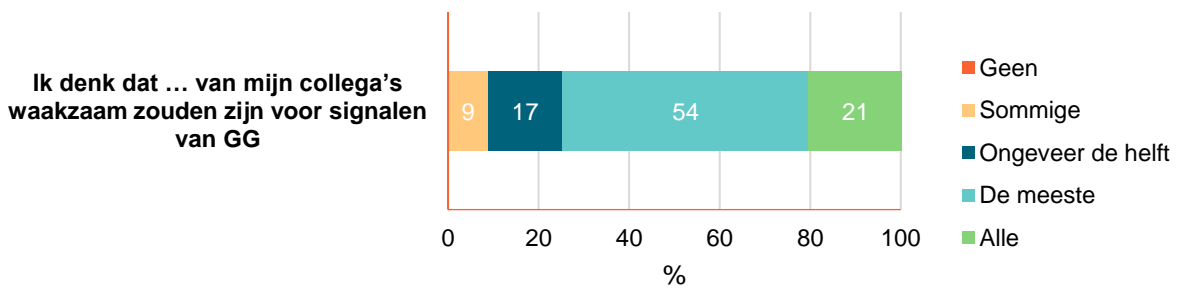
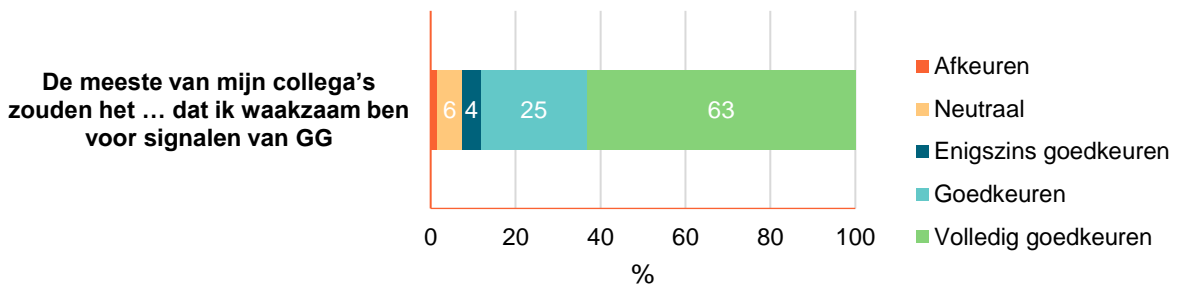
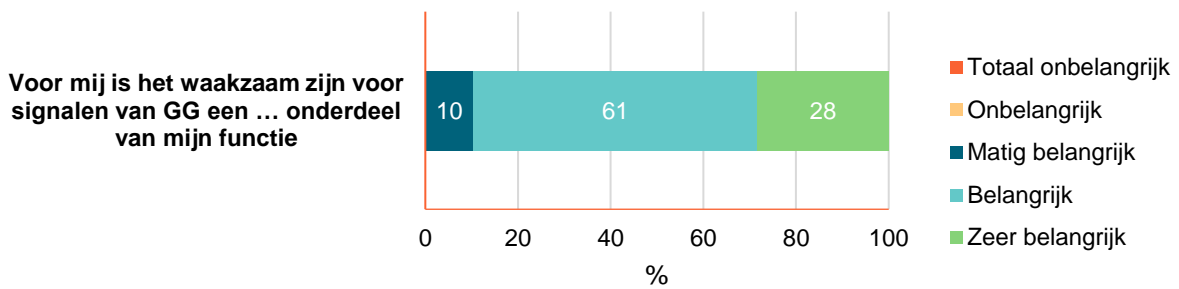
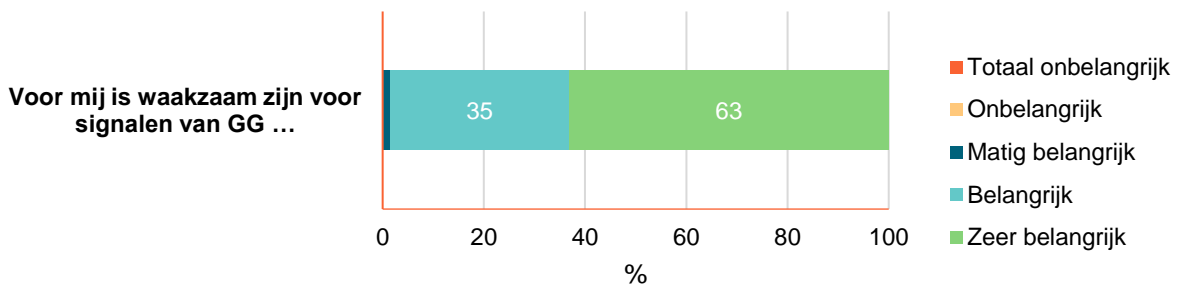
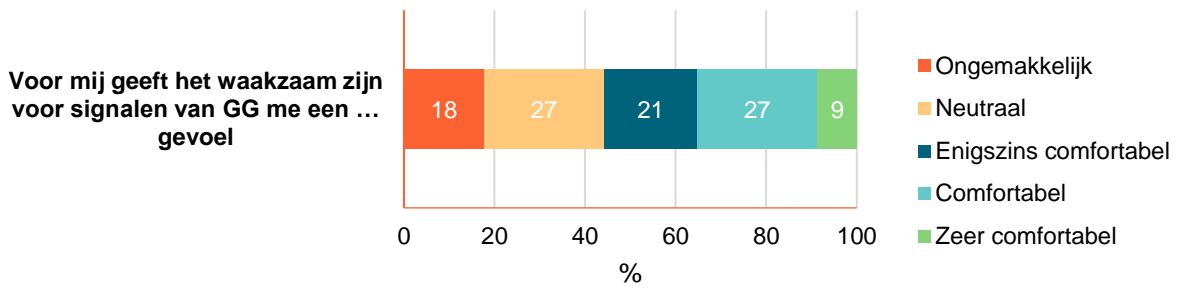
6.2. Figuren Veranderingsbereidheid

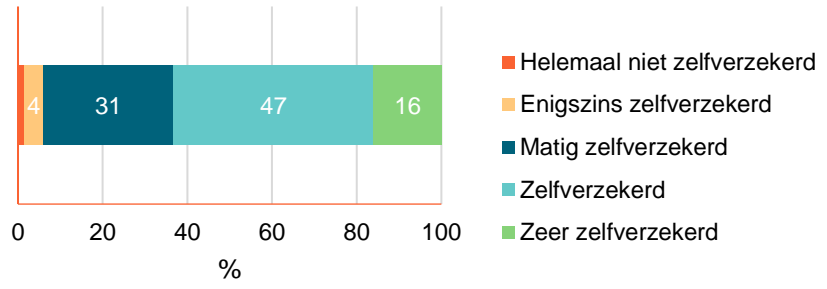
**Ik ben ... van plan om uit te zoeken
hoe ik zelf GG kan voorkomen**

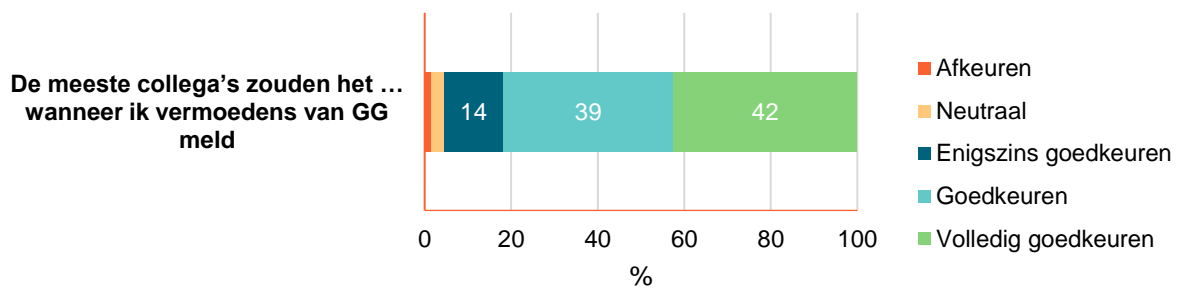
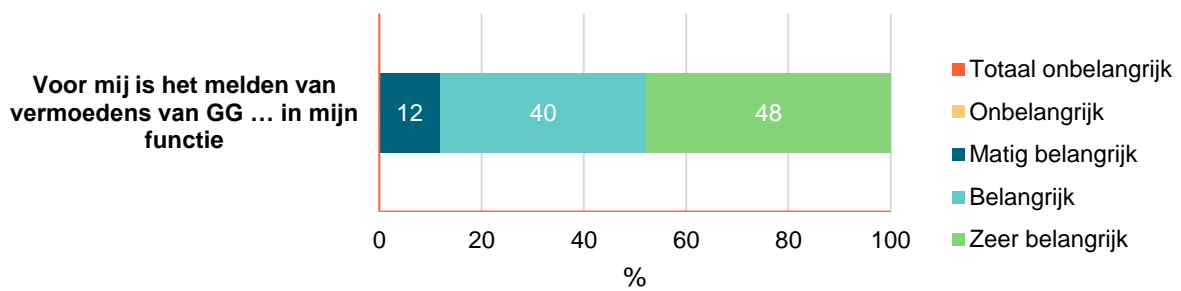
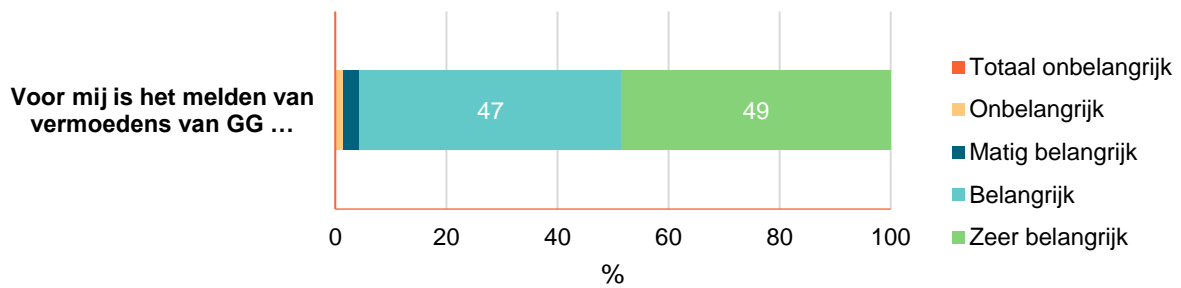
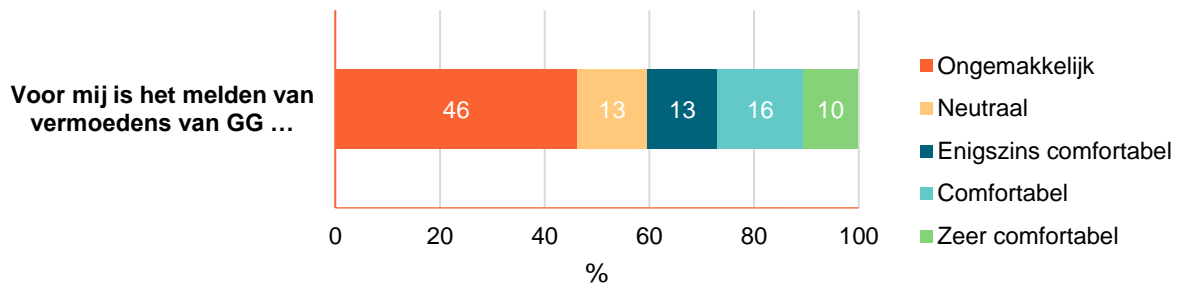
6.3. Figuren Waakzaamheid voor signalen

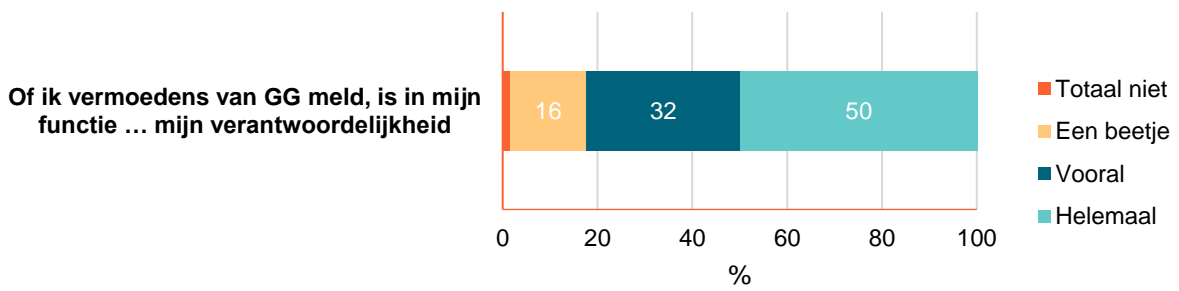
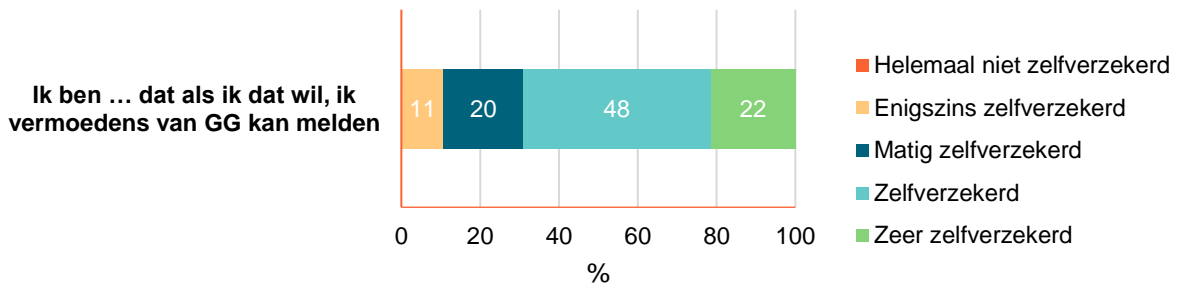
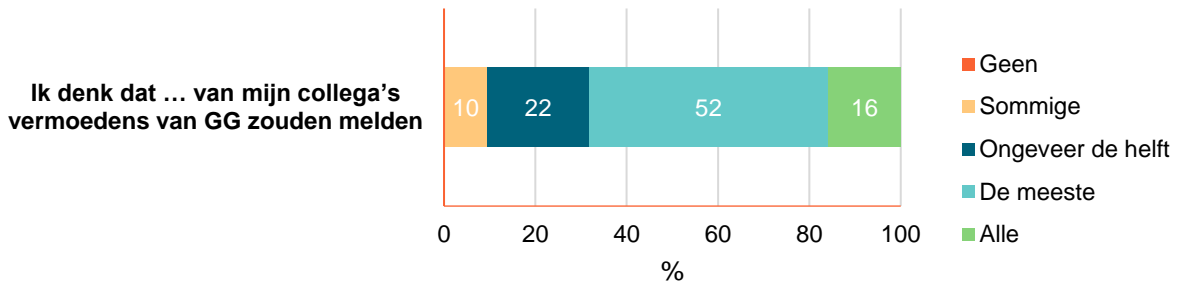

**Ik ben ... dat ik waakzaam kan
zijn voor signalen van GG**

6.4. Figuren Melden

CONTACT

Tine Vertommen | Onderzoeker expertisecentrum Zorg en Welzijn
Onderzoeksgroep Mens en Welzijn
Tine.Vertommen@thomasmore.be
Tel. + 32 34 32 19 84

Karolien Adriaens | Onderzoeker expertisecentrum Zorg en Welzijn
Onderzoeksgroep Mens en Welzijn
Karolien.Adriaens@thomasmore.be
Tel. + 32 34 32 40 12

VOLG ONS

www.thomasmore.be
fb.com/ThomasMoreBE
#WeAreMore

